

ABONAMENTE:

Un an Lei 160
Pentru firme . . . Lei 300
Autorități și Inst. Lei 500
Săteni și lucrători Lei 120
TELEFON 11 - 82.

TIMPUL

Redacția și Administrația:
ARAD,
Bulev. Reg. Carol I. No. 63.
Inscris la Tribunalul Arad
sub No. 1938.
Director: I FILIPAȘ

PROVINȚII

Aradul de astăzi

M. S. Regele Carol II.

Sub semnul muncii

În București, săptămâna trecută, a avut loc în cadrul unei impunătoare solemnități, inaugurarea „Expoziției internaționale „Muncă și Voe Bună” din parcul Regele Carol al II-lea.

Prețuirea la care a ajuns munca, în țara românească, sub noul regim, nu poate decât să umple de bucurie inimile tuturor factorilor productivi, respirați pe întreg cuprinsul patriei noastre, în mănolul și nobilul câmp al muncii.

Iar faptul că alături de pavilionetele României, participă țări ca: Franța, Germania, Italia, Grecia, Bulgaria etc. e o dovadă în plus de aprecierea de care se bucură țara noastră, peste hotare, sub înțeleapta conducere a M. S. Regelui Carol al II-lea.

Este deosebit de semnificativ lozincă ce străjuiește pe un frontispiciu imens în mijlocul expoziției:

„MUNCA NU ESTE NUMAI O CHELTUIALĂ DE ENERGIE FIZICĂ SAU INTELLECTUALĂ. CI ȘI O CREDINȚĂ ȘI O DISCIPLINĂ”.

Dar fiindcă munca și factorii productivi se bucură de o atât de aleasă prețuire în grija părintească a „PRIMULUI ȘI CEL MAI MARE LUCRĂTOR AL ȚĂRII” cum foarte bine spunea dl. prof. Mihail Ralea ministrul muncii, ar trebui ca acest exemplu să fie urmat cu devotament de toți cei sus puși, pentru ea și negustorii și meseriașii români, se poate întrevedea un viitor de mai bun augur.

Ne gândim la acestea mai ales când vedem că aici la Arad, unde atâția s-au putut căpătuși în lăcnă și fără să le pleznească obrazul de rușine, sub trecutul regim, nu s-a putut înjgheba măcar o cât de modestă expoziție anuală a breslașilor români, în cele două decenii dela unire.

Nu s'a făcut nimic pentru promovarea muncii și încurajarea comerțului românesc în afară de câteva sfaturi platonice. Ori este de știut că fără comerț și meserii înfloritoare nu se poate face nici un progres.

Fără o prețuire justă a muncii românești, nu se poate aștepta alte rezultate aici în Arad, decât să ne complacem și pentru mai departe în a admira ce se poate realiza aiurea, fără ca bineînțeles să căutăm a-i imita, însușindu-ne toate lucrurile bune.

Însă dacă foștii conducători de ieri aici la graniță, nu și-au înțeles menirea, treaba lor! Istoria îi va judeca în consecință. Să sperăm însă că acei de astăzi, care trăiesc sub semnul muncii, având sub ochi zilnic pildele grăitoare a le Suveranului nostru, vor înțelege mai bine deleanțele brațelor românești și vor promova munca isvorâtă din truda lor.

Pentru la toamnă, cele câteva asociații românești a le factorilor productivi din localitate, au luat inițiativa organizării unei expoziții a muncii românești. Poate chiar în cadrul „Săptămânii Aradului” dacă totul va fi pe pace.

Acești tineri care au dovedit în atâtea rânduri că nu cunosc piedecile, trebuie încurajați cu un stat bun atunci când se cere, un exemplu la locul lui dublat de-o experiență, va ajuta totdeauna ca munca să fie mai ușoară.

Trebuie neapărat să facem ceva pentru promovarea și valorificarea muncii românești aici la Arad, închinând acestui scump pământ nouă, toată puterea noastră de muncă.

Nu mai astfel Aradul românesc, ar putea eși biruitor.

I. FILIPAȘ

Cuvântarea M. S. Regelui rostită la ședința solemnă a Academiei pentru comemorarea lui Mihail Eminescu

Domnilor,

Pentru Mine a fost o datorie de a veni astăzi în mijlocul Domnilor Voastre la comemorarea lui Mihail Eminescu.

S'a vorbit mult despre el și se va mai vorbi.

Importanța lui în istoria culturii românești este aceea că a fost primul care a dat țării o absolută încredere în forțele ei intelectuale.

După încercările atât de frumoase și atât de laudabile, ale lui Vasile Alexandri, ale cărui poezii însă aveau un substrat de civilizare, aș putea zice a poeziei populare, a venit acest

(Continuare în pag. 3-a)

O importantă înfăptuire românească la Arad

Cum a luat ființă, „Socoina”, Membrii fondatori. Greutățile începutului și... Primele lucrări

În frământările de fiecare zi, pentru afirmarea creației românești în viața economică a ținutului nostru, fiecare înfăptuire românească trăinică, oricât

de neînsemnată ar fi, constituie un punct de reper, o nouă lumină aprinsă în negura vremurilor spre biruința hotărâtoare.

Asăzi când „Socoina” societatea cooperativă industrială a Absolvenților Școlii de Arte și Meserii din Arad pentru care s'a muncit atâta și atâta, a început să funcționeze, toate greutățile întâmpinate sunt trecute în mormanul uitărilor. Realizarea însă și constituie un nou îndemnat spre a merge, pe acela drum al înfăptuirilor înainte!

Dar să lăsăm să vorbească faptele...

Cum a luat ființă „Socoina”

Pentru a lămurii cât mai bine pe ogorații noștri cetitori dăm un scurt istoric al acestei întreprinderi:

Inițiată în toamna anului 1936 de un mănunchi de absolvenți din învățământul industrial, hotărâți să înfrunte toate piedecile și, cari dându și seama de roadele ce le-ar putea aduce o asemenea întreprindere sub formă de cooperativă.

Printre primii inițiatori ai acestei cooperative, găsim pe d-nii: Gh. Dumitru, Pârva Sabin, Stănilă Ioan și Fica Petru. Aceștia muncesc din răsuputeri pentru a convinge și pe alții să

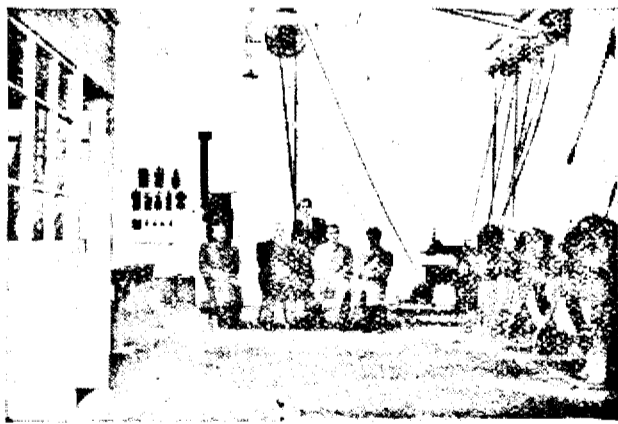
(Continuare în pag. 2-a)

D. Ing. Șerbănescu

Socoina: Vederea generală

Socoina: Sala de mașini

SOCOINA

Socoina: Noulle ateliere

Insemnări și fapte

Ne-a părăsit un om...

Zilele trecute, Dl. Ștefan Ieșan fostul director al sucursalei Băncii Românești din localitate, a părăsit Aradul, fiind chemat într-o funcție mai importantă în serviciu central al instituției pe care a servit-o cu un remarcabil devotament timp de peste un deceniu aici la granița de vest a țării.

Regretat sincer de toți aceia care au avut cinstea de a-l cunoaște, Dl. Ieșan a lăsat în urma lui o activitate prodigioasă pe toate tărâmurile de activitate intelectuală, fiind de-o

potrivă apreciat ca: funcționar particular, publicist și conferențiar.

Dealtfel n'a fost nicio inițiativă bună, menită afirmării și progresului acestui ținut scump nou, tuturor românilor, la care D sa să nu fi luat parte, cu toată puterea de muncă. Desigur toate aceste fapte au încrustat pe răbojul timpului o activitate care va fi un exemplu de muncă și datorie tuturor celor doritori de a cunoaște viața Aradului românesc în deceniul trecut, relevând așa cum se cuvine contribuția D-lui Ștefan Ieșanu.

Aradul românesc, atât de lipsit de factori de inițiativă, a rămas și mai sărac prin plecarea acestui „om” în adevăratul înțeles al cuvântului.

Copiii Moșilor

Pe străzile Aradului, ca dealtfel pretutindeni în orașete din Ardeal, copiii moșilor, acele ființe plâpânde, totdeauna îngândurate, — cu desaga în spinare peste cele câteva cercuri; cerșesc plângând o bucată de pâine.

Desigur că aceste fapte dureroase nu pot decât întristeză sâncer orice inimă înțelegătoare, când ne gândim că, nici după atâta timp dela unire, problema moșilor, aceea una singură și nedespărțită, n'a lăsat măcar un oricât de modest început practic de îndreptare în folosul moșilor și al ținutului lor.

Trebuie să înțelegem odată că toate durerile tuturor românilor, tot așa precum suntem gata oricând să ne măn-

(Continuare în pag. 3-a)

O importantă înfăptuire românească la Arad

(Urmaree din pag. 1-a)

se înscrie în această cooperativă. Inițiatorii când au avut numărul necesar de membri, au convocat o adunare de constituire, la care s'a constatat ca înscriși următorii membri fondatori: 1. Bătrâna Iancu,

D. Sabin Pârva

2. Birtolon Aurel, 3. Bodea Solomon, 4. Dr. Botiș Aurel, 5. Botiș Gavril, 6. Ing. V. Botiș, 7. Ing. Cărpinișan Romul, 8. Chițu Ștefan, 9. Preot Codrean Florea, 10. Dr. Romul Cofoi, 11. Dau Iosif, 12. Deac Pavel, 13. Dr. Dejenariu Ioan, 14. Faur Zoltan, 15. Fica Petru, 16. Filipaș Ioan, 17. Fodor Grigorie, 18. Ghibu Dimitrie, 19. Ghibu Lucian, 20. Givulescu Traian, 21. Gușat Cornel, 22. Dr. Ioan

D. Ioan Stănilă

Hențiu, 23. Hodăgeu Petru, 24. Dr. Iancu Cornel, 25. Ienciu Gheorghe, 26. Iovuș Anton, 27. Lala Nicolae, 28. Dr. Lepa A. Valeriu, 29. Luca Dimitrie, 30. Ludae Traian, 31. Dr. Lucai Cornel, 32. Dr. Iustin Marșieu, 33.

Dr. Mărcuș Mihail, 34. Micla Ioan, 35. Dr. Mișuș Emil, 36. Mihușu Sabin, 37. Mladin Ioan, 38. Moșoiu Victor, 39. Moșiu Petru, 40. Muntean Gheorghe, 41. Nădăban Pavel, 42. Dr. Noveanu Mihai, 43. Dr. Noveanu Vasile, 44. Obrad Gheorghe, 45. Păcuraru Brutus, 46. Pârva Avram, 47. Pârva Sabin, 48. Păușești P. N., 49. Dr. Pescariu Ioan, 50. Dr. Petrovici Ștefan, 51. Petruțiu Aron, 52. Popa Atanasie, 53. Popa Constantin, 54. Dr. Popa Petru, 55. Popescu Petre, 56. Pugna Petru, 57. Stănilă Ioan, 58. Tatu Ioan, 59. Tăucean Moise, 60. Ing. Trimbiționi Traian, 61. Turcu Lazar, 62. Dr. Radu Cornel, 63. 64. Recași Ștefan, 65. Șerbănescu Dimitrie, 66. Vulpe Iosif.

Această adunare hotărăște punctele principale ce trebuie completate în statutul tip, hotărând printre altele ca partea socială să fie de 5000 lei. Astfel cei 66 acționari cu 75 acțiuni, au subscris un capital de 375.000 lei, care astăzi prin înscrieri de noi acționari se ridică la suma de 440.000 lei subscris, dintre care sunt vărsați 235.000 lei.

Totodată s'a ales și consiliul de administrație astfel:

Ing. Șerbănescu Dimitrie președinte,

Ghibu Dumitru, vice președinte, Pârva Sabin, Nădăban Pavel și Bodea Solomon, membri.

Comisia de cenzori:

1. Cărpinișan Romul
2. Deac Pavel
3. Faur Zoltan.

Greutățile începutului și...

Se încep apoi lucrările necesare pentru obținerea personalității juridice care după multe alergări și formalități se obține. De remarcat e faptul că pentru această chestiune Dl. Pârva Sabin neobosit, ca de altfel întotdeauna, a alergat dela o autoritate la alta și numai după mari greutăți având peste tot sprijinul dlui Nicolae P. Păușești fost senator, a putut-o obține totuși.

Paralel cu aceasta, consiliul de administrație cere Primăriei Municipiului Arad un teren pentru construcția atelierelor alegându-și un loc viran al Primăriei, de lângă abatorul comunal și uzina de ghiață a municipiului.

După umblări de un an și mai bi-

ne, se stabilește de către Primărie, să fie vândut cooperativei cu suma de 32.000 Lei, un teren de 1600 st. p. Acest loc, este ales foarte bine, deoarece are linie ferată, ușurând astfel transporturile pe C. F. R. cari se fac cu vagonul, până la cooperativă. Odată în posesia acestuia, s'a început construcția atelierului, care constă din 3 panouri repartizate: primul pentru sala de mașini și unelte, iar al doilea și al treilea pentru sudură electrică și turnătorie de fontă.

Observându-se acum lipsa de mașini, Consiliul de administrație găsește foarte ușor soluția de înzestrarea atelierului cu mașini unelte, astfel: după cum se știe, că a fost publicat la timpul său, Dl. Ministru Valer Pop, fost ministru al industriei și comerțului, a avut frumoasa inițiativă și a fericirea de a-și pune în aplicație această inițiativă, înzestrând pe meseriașii români merituoși cu scule și mașini unelte.

Astfel, prin Asociația Meseriașilor și Muncitorilor Români din Arad, și cu sprijinul dat de Centrala Reuniunilor de Meseriași, Comercianți, Industriași și Muncitori Români din România cu sediul în Cluj, care la timpul lor au făcut demersuri necesare înzestrând astfel și pe câțiva meseriași români din Arad. Consiliul de administrație al cooperativei a făcut convenții foarte avantajoase cu acești înzestrați, cari de altfel sunt toți membrii ai cooperativei, instalându-și astfel în atelier următoarele mașini unelte: 2 buc. strunguri „Northon”, 1 buc. mașină de rabotat, 3 mașini de găurit cu mâna, 3 buc. mașini de găurit la transmisie, 1 buc. mașină universală pentru tâmplărie cu motor electric individual, 2 buc. aparate de sudură electrică marca „Su btilarg”, 1 buc. mașină de șlefuit, precum și alte diferite scule de mână.

...Primele lucrări

Acum simțindu-se nevoia unui bun conducător, Consiliul de administrație, alege dintre membrii săi pe Dl. Sabin Pârva, ca cel mai indicat. Odată terminate aceste chestiuni, vine cea mai grea parte a înaintării. Găsirea de lucru. Dar cum până în prezent Consiliul de administrație datorită președintelui său, persoană foarte prevăzătoare o fost bine inspirat când a făcut alegerea conducătorului în persoana Dlui Pârva Sabin, absolvent al școlii de arte și meserii, care a dovedit aptitudini de bun conducător în cele mai grele momente. Primele

mașini putem afirma astfel pentru faptul cum a știut începe încă încă în prima săptămână, adunându-și lucrul de circa 60.000 Lei, lucrări grele, la care a dovedit o deosebită cunoștință tehnică și știindu-și împărți economiile în așa fel că deși capitalul vărsat a fost întrebuințat în înregime în construcție și instalații, a făcut față în mod mulțumitor tuturor necesităților întreprinderii. Astfel se lucrează deocamdată la diferite reparații, putând executa lucrări de strungărie, lăcătușerie, rabotaj, frezaj și sudură electrică. Toate acestea până se va putea găsi soluția instalării unei turnătorii proprii, care sper că va fi instalată în scurt timp.

Președinția consiliului de administrație o are încă dela început și până acum Dl. Ing. Dumitru Șerbănescu, care a știut să fie întotdeauna la înălțimea așteptărilor, Nu ne îndoiim o clipă, că o va ști duce la izbândă desăvârșită, făcându-o să fie fală a românismului, aici la granița de Vest a Țării, unde avem nevoie foarte mare de industrie românească.

Nu putem trece cu vederea faptul, că paralel cu dl. ing. D. Șerbănescu dintre toți intelectualii cari se văd înscriși în rândurile membrilor fondatori, ne-au mai ajutat în activitatea noastră dnii Brutus Păcuraru prim secretar al Camerii de Industrie și Comerț și Ing. Romul Cărpinișan directorul Liceului Industrial Aurel Vlaicu din Arad, care niciodată, deși foarte ocupați cu alte chestiuni, n-au neglijat interesele absolvenților, stându-le la dispoziție și cu vorba și cu fapta, ori de câte ori s'a prezentat nevoia.

Astfel au contribuit la realizarea înființării și propagării și la această cooperativă, făcând chiar și câteva drumuri la București, numai să vadă aspirațiile absolvenților rezolvate.

Un mare sprijin îl avem și din partea P. S. Sale Dr. Andrei Mageru, Episcopul Aradului, care pe timp cât se făceau instalațiile mașinelor ne-a onorat cu înalta vizită a P. S. Sale, cerând lămuriri detaliate dlui Pârva Sabin conducătorul atelierelor asupra situației societății cooperative. Prea Slința Sa pe lângă sprijinul moral, ne-a sprijinit și materialicește, înscriindu-se ca membru și achitându-și partea socială complexă la înscriere, lucru pe care nu l-a făcut nici un alt intelectual.

Ne întrebăm dacă numai cu acești intelectuali am putut realiza atât, cât

Continuare în pagina 3-a

Cronica muzicală

BEL-CANTO

Văzând din ce în ce mai mult decadența artei muzicale și că nenumărați instructori nechemăți cutează a instrui voci, mai corect exprimat a le ruina, m'am decis a scrie aceste rânduri la toți acei care încă se mai interesează serios despre arta muzicii vocale.

Înainte de toate recomand cărțile lui Caruso, Viardot-Carcia, Ifert, Selva și Lambertini.

Publicul nefiind orientat cu interpretarea cuvântului „bel-canto” în acest articol voi explica adevăratul sens, în aceasta prea delicată artă.

Sub bel-canto se înțelege: a cânta cu respirație abdo-costominală, legato plutitor și cu registru uniform. Antrenarea mușchilor abdomenului prin concesiunea aparatului respirator și plasarea pozitivă a vocii în diferite

cavități rezonatoare.

Respirația trebuie bine dezvoltată ca să devină rezistentă, în raport cu toate organele. Ea este puterea mișcătoare a vocii, baza formării și a nuanțării. Dacă organele respiratoare funcționează ușor și răsuflarea-trimisă prin coloana respiratoare — va fi plasată corect în rezonanță. atunci fără îndoială vom primi o voce cristalină.

În primul rând — pentru cultivarea vocii — este necesar un maestru bun care trebuie să fie și el un cântăreț desăvârșit de bel-canto. Maestrul înțelegând individualitatea elevului trebuie să-i recomande stăruință și riguroasă critică de sine. Aceste sunt primele condițiuni prin care cineva poate deveni un cântăreț. Adevărații maestri italieni nu se

bazează pe teoriile aride, ci în mod sugestiv transmit elevilor plasarea corectă a vocii, adică le cântă înainte și ei imită melodia. Ei prepară numai unul câte unul, deoarece la fiecare trebuie urmărit cu atenție activitatea mușchilor. Aici nu se poate utiliza nici-o rețetă miraculoasă, ci numai prin tenacitatea, paciența și munca temeinică depusă în camera de studiu, se poate ajunge la o artă desăvârșită. Maestrul cu toată conștiința și devotamentul său trebuie să dea elevilor directivele necesare, atât din punct de vedere fizic cât și psihologic.

Amintesc cuvintele lui Caruso și Battistini care trebuie să rămână ca modele nepieritoare înaintea noastră: cu puterea noastră proprie și prin exerciții vom putea antrena aparatul respirator, putând transmite expresiunile și simțurile noastre sufletești celor cari ne ascultă.

Dl profesor Alberto Selva din Mi-

lano, în lucrarea sa scrie următoarele: pentru formarea vocii, este o problemă importantă încordarea aparatului respirator și niciodată să nu forțăm coardele vocale — cari sunt foarte sensibile ci să folosim respirația treptat ca o coloană respiratoare bine sprijinită. Nu forța cu care se reped notele face ca vocea se audă ci plasarea corectă a sunetului; face să se audă vocea tare. Lejeritatea vocii se poate obține numai prin respirații adânci și largi.

Ținuta corpului să fie liniștită și cea obișnuită. Capul să nu fie aplecat în jos deoarece împiedică mișcarea gâtului. Umerii trași înapoi și pieptul înainte.

Cântărețul trebuie să-și amintească că, nu cu gâtul cântă ci prin gât și vocea va fi formată cu ajutorul motorului respirator, prin coardele vocale și alte organe fonatorii, care atingându-se fac să varieze calitatea vocii.

O importantă infăptuire românească la Arad

(Urmaree din pag. 2-a)

am putea realiza dacă fiecare din cei îndreptățiți ar fi tot atât de hotărâți de a lucra desinteresat pentru propășirea elementului românesc aici la frontiera de Vest?!

Recent adunarea generală a ales noul consiliu de administrație în persoanele Dlor: Ing. Șerbăncușu Dimi-trie președinte, Stănilă Ioan vice președinte. Fica Petru, Bătrâna Iancu și Ala Nicolae membri. În comisia de cenzori: Ing. Romul Cărpinișan, Păr.abin Mihuțiu și Nădăban Pavel.

Astăzi, averea totală a acestei cooperative se urcă la peste 1.000.000 (un milion) lei, dovadă că s'a muncit foarte serios. Dar ori cât am scrie, nu se poate aduce la cunoștință tot cât s'a făcut în acest Arad de absolutvenții ajutați de astfel de persoane.

Lăsăm timpul să treacă, sperând că faptele vor vorbi. Și ca încheiere o spunem: recunoștință eternă se datorează tuturor acelor care în mod desinteresat lucrează din răsuferi pentru propășirea intereselor a tot ce e românesc. Pavel Nădăban

Dumitru Mărculescu

Din breasla celor care trudim cu conștiința pentru promovarea scrisului și culturii, unul a căzut înainte de vreme. A murit gazetarul de elită care a fost Dumitru Mărculescu, prim-redactorul cotidianului „Știrile”, din Arad.

Născut în Tecuci, acum 39 de ani, Dumitru Mărculescu a fost sortit unor peripeții fără număr și peripeții până când a descins în mijlocul nostru. A trecut prin Paris, Cluj și Arad, studiind arta dramatică, scriind pentru acest gen și presă, fără a aduna bogății materiale, dar revărsând pretutindeni și generozitate frânturi din bogățiile sufletului său, atât de bun, sincer și de cald.

Dar, dacă Dumitru Mărculescu n'a adunat bani cât a trăit, și-a legat numele de o frumoasă operă gazetărească a orașului nostru și legându-și prietenii care îi vor rămâne statornice și dincolo de granițele vieții terestre.

Ani de zile, a fost secretarul de redacție al „Știrilor”, care îl regretă tot atât de mult ca soția credincioasă și bunii lui prieteni.

După Dumitru Mărculescu mai rămâne, însă, și un alt capital impresciant, acela că a murit și este îngropat aici, mându-se, astfel, pentru totdeauna cu dealurile și aspirațiile noastre.

A murit ca un măndru soldat la frontierele țării, în tranșeele scrisului, care

Copiii Moșilor

(Urmaree în pag. 1-a)

cu actele lor de vitejă și patrio-

Dar până încă o ultimă lacrimă, a cătani copilaș de moși din cel din urmă cătun, se varsă pentru o bucată de pâine, fiindcă e flămând — înseamnă că nu înțelegem rostul vremii prin înțelegerea și bunăstare a neamului. Și neamul românesc începe cu MOȘII.

În genere la cântat gura o ținem în forma ovală Recomandabil ca poziția gurii și-a limbii să fie studiată și cu ajutorul unei oglinzi până ce ne o simțim bine. Limba să fie liniștită și pe toată întinderea ei concavă, atinând puțin cu vârful dinții inferiori. Maestrul de bel canto Selva, de mai multe ori avertizează, „falca de jos este moartă”. Aceasta este obstacolul care oprește ca vocea să poată pluti în toată libertatea sa.

Cu o oră înaintea lecției este foarte important a se face gimnastică cu; limba, falca și palatalul moale însă să cânta și toți mușchii să fie lăsați liberi. Aceste exerciții trebuiesc făcute de mai multe ori pe zi cu cea mai mare atențiune și stăpânire de sine, fiind stăpân totodată și peste tot corpul nostru. Cu stomacul plin nu este permis a se face niciun fel de exercițiu. Cântecul forțat și exercițiile exagerate fără observarea aparatului

respirator, este dăunător și strică tot simțul față de munca depusă.

La cântat trebuie să fie în rezervă respirație suficientă și să nu se simtă nici-o extenuare. Trebuie să fim conștienți de tot ceace se petrece cu vocea noastră ca să o putem conduce și să putem interpreta deosebite momente dintr'un rol.

Deschiderea maschei se poate obține prin așa zisa „căscare” ridicându-se în teritoriul gurii palatalul moale, deschizându-se și cavitatea nazală. Gura în interior trebuie să fie bine deschisă, limba pe toată întinderea să fie concavă — la toate vocalele — și atunci emisia sunetului va fi clară.

Inspirația trebuie executată prin nas, liniștit, adânc și pe nesimțite. Umerii rămân liniștiți, partea abdomenului să fie înăuntru lărgindu-se în laturi ca o armonică și diafragma să se miște de jos în sus. Aerul acumulat în torace îl lăsăm afară încet și liniștit. Trebuie

Cu profundă mâhnire ni-e dat să anunțăm moartea a celei a ce a fost harmonica și conștiințioasă învățătoare, dna Maria Marcovici dela grădinița de copii din Pâncota, sora colegului nostru Pereo Iosif, funcționar silvic.

Nu știm ce să mai credem — fără intenția de a cârți — dar pareă Dumnezeu alege pentru trecere la cele veșnice, de obicei pe cele mai iubite ființe, pământesti încă în floarea vieții fiind.

Maria Marcovici — născută Pereo — a fost una dintre cele mai distinse învățătoare în genul ei, de pe raza revizoratului Arad, ceace face ca să fie regretată foarte mult și de locuitorii com. Pâncota.

Era o adevărată sărbătoare pentru această veșnică neobosită învățătoare, când se găsea în mijlocul copilașilor — care o iubeau ca pe o mamă — copilași, care erau pentru ea o preocupare veșnică consacrandu-le lor întregul său timp liber, și poate această i-o fi fost cauza sfârșitului ei prea de timpuriu.

Boala nemiloasă a săpat la rădăcina trupului său fraged până la răpus, pentru ea ceace a fost iubită de toți cei care o cunoșteam, să ne părăsească pentru totdeauna, plecând întru cele veșnice, unde nu este durere nici scârba, nici suspinare, și să se împlinească strigarea celui ce zice: Pământ ești și în pământ vei merge unde toți muritorii mergem. Astfel în ziua de 15 Iunie a. e. în locuința sa din Arad, Piața Avram Iancu, după o lungă suferință — moartea nemiloasă seceră viața unui erin care numără abia 27 de Primăveri.

Astăzi ceea ce a fost Maria Marcovici a devenit răsfațata zeilor.

Sufletul său desprins de lutul terestru, luându-și sborul spre culmile sferelor cosmice, planează deasupra noastră înconjurat de îngerii cerului care au așteptat-o așa de mult.

Cine ar fi crezut că această frumoșete să dispară așa de timpuriu în noianul veșniciei?

Se vede că în cartea destinului scria că, atunci când Maria Marcovici va fi împlinit 27 de ani de viață, pământul să o cheme la sine, chemare de care nimeni n'a scăpat și nu va scăpa.

Maria Marcovici lasă în urma ei o mama cernită de durere, un soț ne-

să facem economie cu aerul și vocea. Cântărețul bine instruit cu puțin aer poate da mai mult sunet, decât cel naturalist cu gura plină.

Intonarea se face în modul următor: aranjăm bine mascha, gura în interior deschisă bine, nepermițând nici-o schimbare în gât, față sau falca de jos. Respirația între coaste și cavitatea abdominală să fie bine sprijinită. Luăm răsuflarea ca o minge mică în cavitatea gurei de tot înainte pe dantură, dirijăm progresiv — încet — respirația din cavitatea abdomenului, transmitând fiecare atom din respirație — prin tubul ținut larg și coloana respiratoare — în diferite cavități rezonatoare, pentru sonoritatea vocii. La acest procedeu toți mușchii din corp trebuie să fie lejeri. Pieptul servind ca rezervor de aer trebuie totdeauna bine folosit.

Dacă vocea va fi alimentată și sprijinită de o metodă bună — printr'o

mângâiat, un frate și a soră sdruncinați și o mulțime de prieteni și cunoșcuți cărora le va fi de o memorabilă amintire.

A fost mare iubirea îndureratei mame și a celorlalți, dar se vede că Dumnezeu o iubit-o mai mult, și i-a suprimat orice suferință inerentă vieții terestre.

Îndurerăți și noi de această tristă întâmplare, de aci de la redacția ziarului nostru, transmitem sincerele noastre condolențe îndureratei familii, rugând pe Atotputernicul să le dea tărâie necesară pentru a putea suporta greaua încreiere la care au fost supuși.

Iar celei trecute în cele veșnice îi zicem: „Dormi în pace suflet blând”.

P. F.

Uzină de lăcătușerie binală și alte construcțiuni. Fabricarea oricăror articole de fier

M. Gartner și Fiul

lăcătușerie de artă și construcție Arad, Str. Barițiu 4

Cuvântarea M. S. Regelui

(Urmaree în pag. 1-a)

mare poet, care ne-a dat pentru prima dată, o producție intelectuală românească, a cărei valoare i-a dat putința fără greutate, să treacă peste hotarele țării.

In cursul ascendent al culturii românești Eminescu înseamnă deci una din pietrele de hotar cele mai importante.

Deacea am venit și deacea mulțumesc și Academiei pentru comemorarea pe care o face astăzi, — comemorare care o cinstește, — cinstind pe cel mai mare poet al țării românești.

Limbeck

Intreprindere de înmormântare s'a mutat în Str. V. Goldiș 1, Palatul Banca Românească

perfectă controlare — și dacă fără preget avem grije ca formarea vocii să se facă fără forțate, atunci vocea în extensiunea ei, va obține o sonoritate frumoasă, clară și ușoară.

Timbrul vocii și diferența nuanțării lor depinde numai de întrebunțarea diferitelor cavități rezonatoare. Cu schimbarea gurii și-a buzei putem obține și variația timbrului. Nuanțarea dinamică o putem obține numai prin disciplina austeră a respirației.

Cântărețul poate domina asupra vocii numai atunci când a învățat cum să-și stăpânească respirația.

Caruso — cel mai mare tenor al lumii — a luat respirații adânci, încet și permanent, fiind capabil ca răsuflarea să-o țină deschisă într'un timp de lungă durată obținând prin aceasta controlarea autofiziologică asupra sa, la care s'a alăturat și puterea conștiință fără oboareală și încordare fizică

(Continuare în pag. 4-a)

Noțiuni tehnice

După cum am anunțat în numărul trecut al ziarului, vom publica un curs general de noțiuni tehnice pentru meseriași și muncitori.

Sperăm că marele lor număr din Arad va primi cu satisfacție inițiativa noastră, pe urma căreia vor trage reale foloase.

Deocamdată, ne-am asigurat colaborarea dlui Eduard Ronai, profesor-maestru la Liceul Industrial Aurel Vlaicu din Arad, un foarte bun cunosător al problemelor tehnice.

Revedere asupra operațiilor cu numere zecimale. Adunarea

Regulă. Adunarea numerelor zecimale se face astfel: scriem numerele unele sub altele așa fel ca virgulele să corespundă și atunci avem la partea întregă unități sub unități, zeci sub zeci, etc. iar la partea zecimală, zecimi sub zecimi, sutimi sub sutimi, etc. Adunăm întotdeauna la numerele întregi, având de grijă ca la rezultat, când am ajuns în dreptul virgulei, să punem virgula.

Exemplu. Să facem adunarea următoare:

$$275,45 + 15,027 + 4,86 + 0,09$$

Scriem numerele și facem adunarea astfel:

$$\begin{array}{r} 275,45 + \\ 15,027 \\ 4,86 \\ 0,09 \\ \hline 295,427 \end{array}$$

SCADEREA.

Regulă. Scăderea numerelor zecimale se face astfel: scriem pe scăzător sub descăzut așa fel ca virgulele să corespundă și astfel avem la partea întregă, unități sub unități, zeci sub zeci, etc. iar la partea zecimală, zecimi sub zecimi, sutimi sub sutimi etc. Complectăm prin zerouri numărul de cifre scăzătorului și apoi facem scăderea întotdeauna la numerele întregi, iar la rezultat punem virgula în dreptul virgulei.

Exemplu. Să facem scăderea următoare:

$$87,528 - 50,25$$

Așezăm termenii și facem scăderea astfel:

Cursul dlui Eduard Ronai începe cu unele noțiuni elementare, foarte necesare, însă, pentru cei mai mulți lucrători care au trecut prin școlile vechi, când învățământul era de un nivel mult mai scăzut.

Și cu această ocazie de început, rugăm pe toți aceia care ar dori să publice articole sau asemenea studii tehnice, ca să ne ofere colaborarea lor, asigurându-le cu plăcere coloanele ziarului nostru.

T. P.

$$\begin{array}{r} 87,528 - \\ 50,25 \\ \hline 37,278 \end{array}$$

INMULȚIREA

Regulă. Înmulțirea a două numere zecimale se face astfel: așezăm și înmulțim numerele întotdeauna ca la numerele întregi, fără a ține seamă de virgule iar la produs despărțim de la dreapta spre stânga atâtea cifre câte zecimale au la un loc ambii factori.

Exemplu: Să facem înmulțirea următoare:

$$18,525 \times 6,42$$

Așezăm factorii și facem înmulțirea astfel:

$$\begin{array}{r} 18,525 \times \\ 6,42 \\ \hline 37050 \\ 74100 \\ 111150 \\ \hline 118,93050 \end{array}$$

IMPĂRȚIREA

Cazul I. Când împărțitorul este număr întreg.

Regulă. Împărțirea unui număr zecimal la un număr întreg se face astfel: împărțim întotdeauna ca la numerele întregi având grijă ca atunci când am eborat prima cifră zecimală să punem virgula la cât.

Exemplu: Să facem împărțirea următoare:

$$\begin{array}{r} 223,92 : 12 \\ \hline 223,92 : 12 = 18,66 \\ \hline 103 \\ \hline = 79 \\ \hline = 72 \\ \hline = = \end{array}$$

Cazul II. Când împărțitorul este număr zecimal.

Regulă. Când împărțitorul este număr zecimal, împărțirea se face astfel: ștergem virgula de la împărțitor și pentru ca să nu se schimbe câtul, la deimpărțit mutăm virgula spre dreapta cu atâtea zecimale câte zecimale a avut împărțitorul; dacă deimpărțitul este număr întreg, îi adăugăm atâtea zerouri la dreapta câte zecimale a avut împărțitorul.

Exemplul I.

$$27,6 : 0,3$$

Ștergem virgula de la împărțitor iar la deimpărțit mutăm virgula spre dreapta cu a cifră 273 : 3.

Am ajuns la cazul împărțirilor cu numere întregi:

$$\begin{array}{r} 276 : 3 = 92 \\ \hline = = 6 \end{array}$$

Exemplul II.

$$87,5 : 1,25$$

Ștergem virgula de la împărțitor iar la deimpărțit mutăm virgula spre dreapta cu două cifre. Deimpărțitul având numai o zecimală îi adăugăm un zero la dreapta.

$$8750 : 125$$

Am ajuns la o împărțire de numere întregi

$$\begin{array}{r} 8750 : 125 = 70 \\ \hline = = 0 \end{array}$$

Împărțirea unui număr zecimal cu 10, 100, 1000 etc.

Regulă. Împărțirea unui număr zecimal cu un număr format de 1 urmat de zerouri se face mutându-i virgula spre stânga cu atâtea cifre câte zerouri urmează după 1.

Exemple:

$$\begin{array}{l} 5429,7 : 10 = 542,97 \\ 5429,7 : 100 = 54,297 \\ 5429,7 : 1000 = 5,4297 \end{array}$$

DIVIZIBILITATEA

Număr divizibil. Un număr se numește divizibil cu altul când se împarte exact cu acel număr.

De exemplu: 10 este divizibil cu 5 pentru că se împarte exact la 5. Numărul 10 mai este divizibil și cu 2 pentru că se împarte exact la 2.

Divizor. Un număr se numește divizor al unui număr când împarte exact pe acel număr.

În exemplul de mai sus, numerele 2 și 5 sunt divizorii lui 10 pentru că împart exact pe 10.

REVEDERE ASUPRA FRAȚIUNILOR ORDINARE

Scrierea fracțiilor ordinare.

O fracție ordinară se reprezintă în scris prin două numere: 1) un număr care ne arată în câte părți este împărțită unitatea și care se numește numitor și 2) un alt număr care ne arată câte

părți am luat din unitate și care se numește numărător. Numărătorul și numitorul sunt termenii fracției.

Scrierea unei fracții ordinare se face astfel: scriem mai întâi numărătorul apoi tragem sub el o linie orizontală care se numește linie de fracție, dedesubtul căreia scriem pe numitor.

Exemple:

$$\begin{array}{l} \text{o doine se scrie } \frac{1}{2} \\ \text{2 treime se scrie } \frac{2}{3} \\ \text{4 optimi se scrie } \frac{4}{8} \end{array}$$

CITIREA FRAȚIILOR ORDINARE

O fracție ordinară se citește în mai multe feluri precum urmează:

1) Se citește numărătorul apoi numitorul urmat de terminația „imi”.

Exemple:

$$\begin{array}{l} \frac{2}{5} \text{ se citește 2 cincimi} \\ \frac{4}{7} \text{ se citește 4 șeptimi} \end{array}$$

2) Se citește numărătorul apoi se spune cuvântul „supra” sau „pe” și apoi se citește numitorul.

Exemple:

$$\begin{array}{l} \frac{1}{4} \text{ se citește 1 supra 4 sau 1 pe 4} \\ \frac{3}{5} \text{ se citește 3 supra 5 sau 3 pe 5} \end{array}$$

Observarea 1. Un număr întreg poate fi scris sub formă de fracție dându-i de numitor pe 1.

$$\text{Exemplu: } 8 \text{ poate fi scris } \frac{8}{1}$$

Observarea 2. Orice unitate fracționară zecimală poate fi scrisă sub formă de fracție ordinară.

$$\begin{array}{l} \text{Exemplu: } 0,1 \text{ se scrie } \frac{1}{10} \\ 0,01 \text{ se scrie } \frac{1}{100} \end{array}$$

FELUL FRAȚIUNILOR ORDINARE

În comparație cu unitatea sunt 3 feluri de fracții: 1. Frații subunitare, sunt fracțiile mai mici decât unitatea. Ele au numărătorul mai mic decât numitorul.

$$\text{Exemple: } \frac{2}{4} \quad \frac{5}{7} \quad \frac{8}{10} \quad \frac{10}{20}$$

2. Frații echivalente sunt fracțiile egale cu unitatea. Ele au numărătorul egal cu numitorul.

$$\text{Exemple: } \frac{2}{2} \quad \frac{5}{5} \quad \frac{6}{6} \quad \frac{9}{9}$$

3. Frații supraunitare care sunt fracțiile mai mari decât unitatea. Ele au numărătorul mai mare decât numitorul:

$$\text{Exemple: } \frac{3}{2} \quad \frac{4}{3} \quad \frac{8}{6} \quad \frac{10}{5}$$

E. RONAI

(Va urma.)

BEL-CANTO

(Urmarea din pag. 3-a)

a dominat așa de maestric repeziciunea aerului încât nicio picătură n'a putut scăpa fără a fi folosită.

Aceasta este criteriul și baza de fier a fiecărui mare artist.

Este un capital și un talent celui care știe să planteze fiecare picătură din respirație în voce și va fi statornic asupra respirației în așa mod ca, numai atât să consume cât este necesar la o frază muzicală. Pentru o frază muzicală mare se cere un exercițiu de respirație de mai mulți ani.

Un minimum de cinci ani de ucenicie și luptă grea se cere unui cântăreț, pentru a fi desăvârșit în aceasta prea delicată artă. Acest interval de timp este foarte necesar pentru ca fiecare atom din respirație să fie bine lucrat și trimis pentru sonoritate. Mușchii abdomenului trebuie să fie foarte bine antrenați pentru a putea lua respirații rapide la pauze mici, dintr-o frază muzicală mare.

Un cântăreț de bel-canto poate dovedi o lejeritate și uniformitate prin

aceea că, trecerea dintre registre o execută lin, ușor și cântă așa cum vorbește.

Pentru ca trecerea dintre registre să fie lină și neobservată, adică așa zisa „RUPERE DE VOCE” să dispară, este o problemă foarte importantă nivelarea registrelor care se poate obține numai prin mezza di voce. Orice voce la început trebuie studiată cu mezza di voce care servește la unificarea registrelor și prin care se poate reda în interpretare toate nuanțele cerute, de arta cântului. O mezza di voce bine stabilită dă prilej cântărețului să se odihnească în timpul când cântă.

Pentru a putea mări volumul vocii și a obține expresiunea necesară în muzică, este foarte necesar a studia și filarea sunetelor. E mai greu a descrește ușor și gradat un sunet, decât a-l crește. Un sunet îl emitem piano și apoi îl creștem gradat până la un forte, apoi îl descreștem ușor și pe nesimțite până la nuanța cu care am început. Acest studiu este

cel mai greu dar și cel mai util. Cele mai bune solfegii sunt de Concone, Bordogni și Ifert.

Pronunțarea corectă este o bază principală la cultivarea vocii. Silabele vorbelor ce le pronunțăm în cântec au o durată hotărâtă și de multe ori mai mare decât în vorbire. Cuvintele trebuie să fie clare și bine auzite. Cântărețul să-și dea toată silința ca pronunțarea vorbelor să aibă aceeași importanță ca și melodia pe care o cântă.

Avantajul bunei exprimări este mare căci adesea — ori un cântăreț posedând o voce mai slabă, dacă pronunță bine și vorbele sunt clar auzite și accentuate după importanța lor, el place celor ce-l ascultă poate mai mult, decât un cântăreț cu voce frumoasă, dar care nu ține seamă de o accentuare corectă și clară.

În timpul cântatului gura trebuie ținută deschisă până ce melodia a răsunat.

Cântărețul să studieze bine conținutul cântecului, să resimtă toate cuvintele și expresiunea feței să fie agreabilă.

Orice voce sănătoasă și puternică poate fi numai într'un corp sănătos. Pentru a dobândi aceasta, trebuie să trăim după regulile naturii și să păzim corpul de toate anomalile.

Viața neordonată și gustarea băuturilor alcoolice cu exces, sunt contră sănătății vocii. Atitudinea corpului strâmbă, hainele strâmte, guler, cravată, corset, etc. sunt în detrimentul organelor vocale. Să evităm schimbările temperaturilor rapide în special după lecții. În stare de înfocare să nu stăm în curent și să nu cântăm în localuri reci. Aerul plin cu praf și fum este dăunător pentru cordele vocale. Raporturile sexuale trebuie ordonate. Elevul să aibă încredere oarbă în profesor și să luereze zi și noapte.

Aceasta să fie ținta supremă a fiecărui cântăreț serios și fără acest principiu nici nu se poate închipui un artist desăvârșit.

Versetul sfânt a lui CARUSO, ar trebui să rămână imprimat în memoria fiecărui cântăreț „unde se termină tehnica, acolo se începe arta”.

Sever Oana

VIAȚA ARDEALULUI

Comemorările noastre

Procesul memorandumului: Sau după 45 de ani... Memorandumul și Memorandiștii Un articol a lui Georges Clemenceau

S'au împlinit mai săptămânile trecute, la 25 Maiu, patruzeci și cinci de ani dela răsunătorul proces al memorandumului, proces datorită căruia, nelegiuirile asupritorilor noștri de totdeauna, au fost cunoscute în lumea întreagă.

Faptele memorandumistilor puse în slujba națiunii române, nu vor putea fi cântărite, în adevărata lor valoare, niciodată. Acea deviză: „Total pentru națiunea, ce împodobește piepturile și stăpânca gândurile milioaneilor de români din Ardeal, n'a fost numai o lozincă luată la întâmplare ci un crez păstrat cu sfințenie până la Unirea cea mare.

Din nefericire pentru noi, pomenirea acestor martiri a trecut neobservată. Printre prea multele serbări, o creștinească aducere aminte a acestor eroi, nu s'a mai produs. Cu toate apăsăturile noastre occidentale, nu cunoștem nici proslăvirea eroilor nici cultul morților. Câtă dreptate avea d. Ioan Pop când scria în prefata cărții „Procesul Memorandumului“ apărută în anul 1932, următoarele:

„Memorandiștii au fost uitați de mult, și de procesul lor abia își mai aduc aminte cu pietate, poate cei cari mai sunt în viață dintre foștii lor apărători, și cu fragmente de vâgi și șterse amintiri rămase din tineretele lor, câțiva dintre foștii studenți români de atunci, ajunși azi și ei în anii bătrânețelor“.

Păcat de noi...

Ce-a fost Memorandumul?

În conferința națională din 1890 și chiar mai înainte se hotărâse să prezinte împăratului Franz Iosef, o jalbă, numită memoriu, care să cuprindă toate doleanțele românilor ardeleni. Doi ani mai târziu această hotărâre a căpătat un nou impuls hotărându-se în conferința generală din 20 și 21 Ianuarie 1892, ca memorandumul să fie prezentat fără amânare. Astfel că în luna Maiu 1893 Dr. Ioan Rațiu vajnicul luptător naționalist, președintele partidului național român, însoțit de-o numeroasă delegațiune a depus Memorandumul în plic închis, la cancelaria împăratului Franz Iosef din Viena. După ce se expune în acest memoriu, punct cu punct doleanțele românilor ardeleni, se adresează monarhului astfel:

„Nu școatem la iveală aceste fapte, ca să ne plângem de nedreptatea ce ni-se face, ci pentru-ca să arătăm, cât de adâncă și de generală e nemulțumirea, pe care actualul sistem de guvernament a produs-o între Români și cât de încordate sunt relațiunile dintre Români și actualul guvern“.

Apoi, „Actualii consilieri ungari ai M. V. însă cunoscând nemulțumirea, de care sunt agitați Români, se fereste de a aplica Români în funcțiunile publice“.

„Unii dintre dâșii se susțin prin întrepinderi private ori ca advocați; ceilalți cu desăvârșire mulți au părăsit patria lor, în care sunt prizoniți, și trăiesc azi în alte țării“.

„Astfel din zi în zi Români tot mai mult au trebuit să simtă, că ei sunt tratați ca străini în țara lor...“

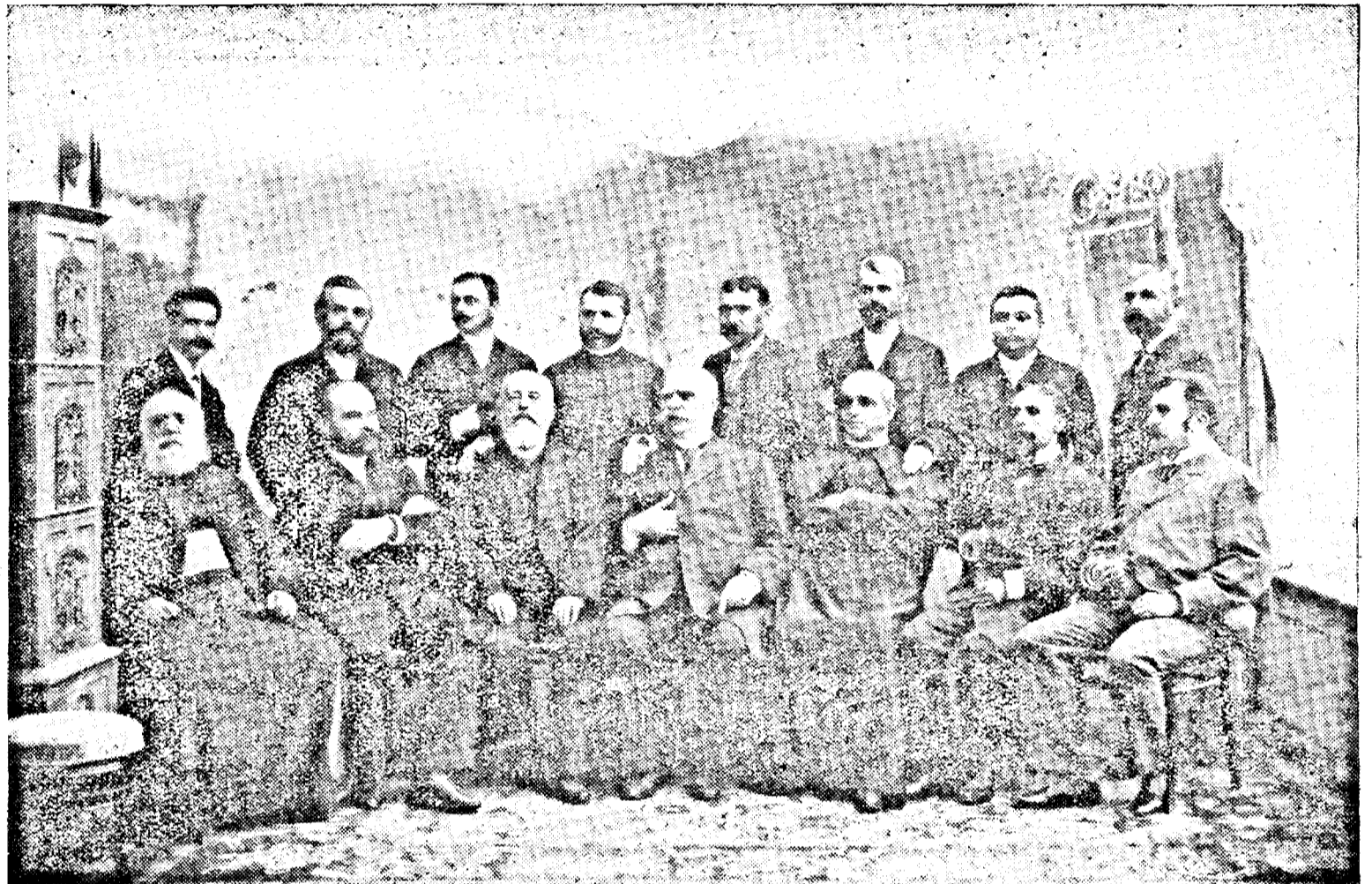
„Stăpânit de oameni, care-l consideră ca străin și pe care el îl consideră străin, Românul nici în justiție, nici în administrațiune, nici în celelalte sfere ale vieții publice nu e primit cu bunăvoință cuvenită și nu află la nimeni mângăiere, niciări dreptate“.

„Eară acesta mai ales pentrucă, eu toate dispozițiunile permisiive ale legii pentru egala îndreptățire, nu se ține în viața publică seamă de limba poporului, dacă el nu e maghiar“.

„Români sunt în regatul ungar, tratați mai rău ca populațiunile teritorului cucerite“.

„Preocuparea de căpetenie a guvernului nici nu e buna administrațiune, ci maghiarizarea întregii vieți publice“.

„Noi Români, o populațiune com-

OSĂNDIȚII ÎN PROCESUL MEMORANDULUI 7-25 MAIU 1894

RÂNDUL DE SUS: I. D. Roman, P. Barbu, Dr. D. P. Barcianu, Gh. Demide, Dr. T. Mihali, Dr. Aurel Suciu, Mihai Veliciu, R. Patîția. — RÂNDUL DE JOS: N. Cristea, I. Coroianu, G. Pop de Băsești, Dr. Ioan Rațiu, Dr. V. Lucaciu, Dimitrie Comșa, Septimiu Albini

pletă de peste 3 milioane de suflete, contribuim cu sângele și cu averea noastră pentru susținerea statului, nu avem însă pentru înaintarea noastră culturală nici un așezământ susținut de stat“.

„Din banii plătiți de noi statul nu susține pentru dezvoltarea noastră națională nici un gimnaziu, nici o școală medie, fie comercială ori economică, fie barem o școală pedagogică. Ba nu ni-se mai dă nici autorizațiunea de a înființa noi însine din propriile noastre mijloace școale secundare“.

„La Arad și la Caransebeș Români au stărunit în mai multe rânduri să li-se dea autorizațiunea de a înființa din propria lor avere câte un gimnaziu: guvernul a refuzat autorizațiunea, sub pretext de nimie și eu învederată intențiune de a sili pe Români să-și trimită copii numai la școale maghiare, unde preocuparea de căpetenie a învățătorilor nu e dezvoltarea culturală, ci propagarea limbii maghiare și a partidului maghiar“.

„Într'un singur an, 1888, s'au pertractat 7 deosebite procese contra ziarelor române, și autorii ori redactorii au fost osândiți la pedepse grele, pentrucă au avut curajul civic de a exprima convingerile Românilor în ceea ce privește grava situațiune a țării“.

Memoriul este datat 26 Martie 1892 și semnat de:

Dr. Ioan Rațiu, ca președinte, George Pop de Băsești, Eugen Brode vicepreședinti, Dr. Vasile Lucaciu secretar general, Septimiu Albini, secretar.

Împăratul sub presiunea guvernului dela Budapesta n'a primit natural această delegație, memoriul a fost însă între timp răspândit prin ziarle românești apoi separat în limba franceză, germană și maghiară.

Parhetul din Cluj intervine făcând denunț penal pe baza art. 173. al codului penal, mai întâi contra lui Eugen Brode, iar după aceea în contra

membrilor comitetului național.

Interogatoriile durează aproape doi ani de zile. În acest răstimp membrii comitetului și în general toți cei bănuți de-a fi avut o oarecare legătură cu memorandumul sunt prizoniți peste măsură.

Ei n'au voie să părăsească localitatea de reședință fără învoire prealabilă. Parte sunt chiar arestați dintre ei, pentru aceasta.

Gherasim Demide a plecat dela Rodna Veche, cu trenul peste Bistrița le Blaj, unde își avea fetița la școală, să asiste la examenul de fine de an pe urmă, să-și aducă fetița acasă. Jandarmii unguri care-l urmăresc la fiecare pas îl arestează și-l duc înapoi sub escortă.

Deosebit de frumoasă și demnă e atitudinea acestor martiri, atât în timpul interogatorului, cât și a procesului, când refuză semnarea proceselor verbale, fiindcă nu-s redactate în limba lor maternă, adică în românește. Profesorul Comșa mai precizează apoi că pe el nu-l cheamă „Comșa Demeter“ ci Dimitrie Comșa — fiindcă el îi român. Același lucru îl face și Iuliu Coroianu când îi botezat în „Gyula“ susținând că pe el îl cheamă Iuliu.

Procesul propriu zis începe în ziua de 7 Mai 1894 și durează până la 25 Mai aceluiaș an.

Străzile Clujului sunt pline de români, veniți din tot Ardealul. Coardecă de tricolore având pe ele imprimat „Total pentru națiune“, flutură peste tot.

Presă maghiară atâță, jandarmii provoacă, ploaia orașului manifestă în frunte, avea atunci, și ea dreptul la cuvânt.

În această atmosferă se judecă procesul, în care cei de pe banca acuzaților, cer necentenit ca desbaterile să aibă loc în limba română. De fapt ei nici nu răspund altfel. Trebuie să fie aduși în acest seop doi interpreți.

A făcut mare răsunet în anul 1894 un articol al marelui bărbat de stat francez Georges Clemenceau, care scrie în „La Justice“ următoarele:

„Se judecă, în momentul acesta, la Cluj, capitala Transilvaniei, un proces de înaltă trădare care interesează în cel mai înalt grad și pe supușii împăratului Francisc Iosif și pe toți oamenii care doresc o mai bună repartiție a justiției între popoare. Clemenceau rezumă dezideratele românilor astfel:

„Școlile maghiare singure sunt întreținute din fondurile statului. Școlile românești sunt întreținute din contribuțiunile particulare a-le românilor și învățământul trebuie să se facă (în mare parte) în limba maghiară. În fine preluând ni justiția este administrată în limba maghiară. Legea este deci în mod scandalos violată.“

Dar asta încă nu e tot. Prin poziții arbitrare, introduse în legea electorală, s'a ajuns până acolo în cât românii sunt lipsiți de orice drepturi politice. Censul electoral este de zero ori mai mare pentru românii din Transilvania, ca în restul Ungariei. Circumscripțiunile electorale au fost astfel formate, că făcând român trebuie să facă un drum de o zi întregă pentru ca să-și exercite dreptul de cetățean. Români, cari, din 117 deputați câți numără Camera ungară, ar avea proporțional dreptul la 75 deputați, n'au nici unul.

„Libertatea presei este absolut iluzorie. Într'un singur an, au fost întentate nouăsprezece procese de presă ziarului „Tribuna“, ziar român, care apare la Sibiu. Trei din redactorii ziarului s'au văzut condamnați la un total de opt ani închisoare.“

„Va conveni fiecare că tabloul este destul de întunecos.“

Apoi,

„Acest proces este într'adevăr o ru-

Continuare în pag. 6.

Procesul memorandului

Urmarea din pag. 5.

șine pentru libera națiune maghiară. Doctorul Rațiu și amicii lui pot să fie condamnați, opinia publică europeană i-a achitat însă dinainte.

„Ce profit poate aștepta statul unggar dela o așa de revollătoare persecuție? Ce sentimente vor duce cu ei acasă cei 15.000 de țărani români cari au alergat din toate părțile la Cluj, pentru a aclama pe acuzați.

Inchecind astfel.

Chiar în interesul Ungariei trebuie să dorim libertatea pentru românii din Transilvania.

Cuvântul Dr. Rațiu

După retragerea apărării crimei parte din ei fiind amendatți (Dr. Ambr. Frâncu etc.) parte împiedezăți să pledeze, în numele acuzațiilor vorbește Dr. Ioan Rațiu înfruntând pre-urărul după pronunțarea rezizitorului, rostind printru aceste: „In acest proces este vorba de existența poporului român. Existența unui popor însă, nu se discută, se afirmă. De aceea nu ne este în gând să venim în fața Dr. să dovedim că avem dreptul la existență. Într-o asemenea chestiune nu ne putem apăra în fața dr. Noi nu putem de cât să acuzăm în fața lumii civilizate sistemul asupritor care unde să ne răpească ocaze un popor are mai scump; țigă și limba. De aceea noi nu suntem aci acuzați, noi suntem acuzați. Ca persoane n'avem ce căuta înaintea acestei curți cu jurați, fiindcă noi am lucrat numai ca mandatar ai poporului român, iar un popor întreg nu se poate trage la bara judecătorească. Plângerile poporului român nu pot fi judecate de un juriu exclusiv maghiar, care este și judecător și parte.

În ziua de 25 Mai 1894, se rosteste sentința prin care sunt osândiți: dr. I. Rațiu la 2 ani termiță de Stat, dr. V. Lucaci la 5 ani, prof. Dinătră Coma la 3 ani, dr. Iuliu Coroianu la 2 ani și 8 luni, dr. Th. Mihalău, D. P. Barcănu, R. Patilia, Gh. Domide la câte 2 ani și jumătate, Aurel Suciu la 1 an și 6 luni, M. Veliciu la 2 ani, Gh. Pop de Băscăi la 1 an, D. Roman și Nicolae Cristea la 8 luni.

Totți acuzații condamnați sunt obligați la suportarea speșelor ivite în sumă de 3238 florini. Apoi să însereze pe speșele proprii sentința, în toată extensiunea, în limba maghară în ziarele:

„Kolozsvár“, „Ebenzék“, „Erdélyi Híradó“, „Tribuna“, „Gazeta Transilvaniei“, „Foaia Poporului“, „Dreptate“, „Hermanstädter Zeitung“, „Nemzet“, „Magyar Hírlap“, „Budapesti Hírlap“, „Pesti Hírlap“, „Pester Lloyd“ și „Pesti Napló“, înaintând parchetului exemplarele de ziare justificative.

Sentința a avut darul să stârnească o vie agitație în rândurile românilor de pretutindeni, indignând opinia publică mondială, care-și manifesta simpatia alături de victimele răsunării dela Cluj.

Osândiții au fost internați o parte la Seghedin, restul la Vaș, unde plăteau o anumită taxă pentru că erau închiși. Profesorul Comșa a și fost batut odată pe directorul închisorii că ce face d-lui cu chiriășii cari nu plătesc, îi dă afară?

Directorul a ridicat din umăr și atât.

În urma intervenției făcute de către Regele Carol I. pe lângă împăratul Franz Iosef, osândiții în procesul memorandului au fost grațiați de restul pedepsei. Acest amănunt a fost comunicat de către M. S. Regele Carol I. profesorului Dimitrie Comșa ointr'una din audiențele pe care le-a avut mai târziu la marele Suveran.

i. f.

(În numărul viitor: Amintirile ultimului apărător în „Procesul Memorandului“: Dr. Silviu Moldovan.)

MEDREA

magazin de modă

(lângă farmacia Omescu)

Exclusivitățile în imprimări de mătase franceză sunt admirabile
Imprimé de mătăsă artificială, tobralco și creppe-anglez cu desene moderne

Excursia Asoc. Funct. Particulari din Arad „A. F. P. A“ la Băile Episcopiei și Felix

Duminică, 20 Iunie a. c. a avut loc excursia A. F. P. A. la băile Episcopiei și Felix dela Oradea. Într-un grup de peste 100 persoane au plecat Sâmbătă d. m. cu trenul spre Oradea, toți cât mai dormici de-a soi cât mai repede la destinație.

Este deosebit de interesant când se merită să se facă o astfel de excursie.

În drum spre Oradea teată lumea veselă, care mai de care să se ntreacă cu glume și cântece. Deși era o căldură înăbușătoare, totuși distanța s'a parcurs, datorită dlui Const. Popa așa de repede, încât nu si-a dat seama nimeni ce repede am juns. Odată

D. VICTOR MOȘOIU

ajunși în gara Oradea, ne întâmpină o ploaie care nu durează mult iar vizitatori se mbarcă în trenul ce duce spre băile Episcopiei. Se reia aceeași bună dispoziție iar după vre'o 30 de minute ajungem la băi. Regime pentru unii cunoscută iar pentru alții nu. Se trece imediat la instalarea vizitatorilor în hotel.

Peste tot curățenie. Un șor cam rece după scurtă ploaie ce avuse

loc însă pareă nici nu-l simteam când auzirăm începutul unui tango minunat dela muzica restaurantului. Urmează cina comună. Fiecare își avea grupul său de prieteni aprinși în discuții și glume de tot felul. După cină urmează dansul până târziu de tot. Unii participanți părăsesc localul și pleacă la odihnă pentru a două zi! Duminică disdedimineață încep să apară pe rând câte un grup. După dejun, plecare la băile Felix. Drumul l'am parcurs pe picioare. Dela di cantă ne făcea impresia, mai ales după situația lor, că trebuie să fie ceva frumos. După ce s'a terminat tot de vizitat a urmat reintoarea la băile Episcopiei. S'a făcut baie în bazinul cu valuri artificiale unde nu mai stia nimeni de răsede și chiote. A urmat apoi masa și pregătirea de plecare. La 15.42 am părăsit băile. Ajunși în gara Oradea fiecare vizitator a potrecut timpul prin graș până la ora 18.24 când au plecat spre Arad. În tren spre Arad aceeași atmosferă de bună dispoziție și răsede cu lacrimi și cântece conduse de inegalabilul Popița!!? Ajunși în Arad fiecare excursionist a plecat acasă cum nu se poate mai bine de mulțumit și satisfăcut.

Se aduc mulțumiri Dlor Moșoiu și Dămăcuș, cari au condus și organizat această excursie interesându-se foarte mult ea fiecare participant să se simtă cât se poate de bine. Printre participanți au fost următorii: Dl Moșoiu președintele asociației, Dna și Dl Dămăuș, Dna și Dl Sârbu, Dl Popa C., Dna și Dl Popescu, Dna și Dl Craiu, Dna și Dl dr. Ciompița, Drele Ciuhandău, Dra Emilia Iampoler, Drele Andron și Maris. Funcționari dela „Fita“ și „Textile“. Dl prof. Pula Gh., Dl Hedeș Traian, Dl Sugar Iosif, Dr. Lazar D., Dl Munteanu Șt., Dna și Dl Davidescu, Dl Gardos L., Dna și Dl Morariu, Dl Oanceau, Dna și Dl Dr. Lăvorschi.

GH. BOZGAN

Funcționarii particulari și alegerile parlamentare

În urma noii organizări a țării, era de așteptat să se schimbe și modul cum să-și trimită poporul nostru reprezentanții săi în parlamentul țării.

Înalta înțelepciune a M. S. Regelui Carol al II-lea, pe lângă celelalte multe și frumoase legi, ne-a dat și noua lege electorală din 9 Mai 1939, în baza căreia s'a făcut ultimele alegeri parlamentare.

Noua lege electorală se bazează pe

principiul corporatismului, astfel ca toate neamurile sociale, după ocupațiuni, să fie reprezentate în parlamentul țării în proporție cu numărul celor prezintă în populația țării.

Conform articolului 5, punctul 1—3, din această lege se dă ocazie, ca breslele să-și spună cuvântul și în parlament prin persoanele alese din sânul lor propriu.

Toate breslele și ocupațiunile au

căutat, ca să se evidențieze în mod demn, cu ocazia alegerilor, numai noi funcționari particulari nu am știut să ne trimitem reprezentanții în număr corespunzător și în raport cu numărul ce reprezentăm în populația țării.

De ce? Pentrucă nici azi nu suntem bine organizați, nu ne-am dat seama de importanța lucrurilor și nu ne-am gândit nici la viitorul nostru.

Dacă ne uităm, că din totalul parlamentarilor aleși în număr de 258 câți sunt dela diferite ocupațiuni eu dure-re, vom vedea, că noi suntem cei din urmă. Este un mare păcat al nostru, această indiferență și nepăsare față de ritmul vremii.

Suntem și noi un număr considerabil de oameni, avem și noi importanța noastră în viața economică, financiară și comercială a țării noastre, și dacă suntem noi buni să contribuim cu munca noastră la viața economică a țării, de ce nu am putea găsi persoane corespunzătoare din rândurile noastre, ca să ne reprezinte atât în parlament, cât și în altă parte unde ne eor interesele.

Noua lege a breslelor ne dă posibilitatea, ba chiar ne impune organiza-

rea. Noi însă nu ne-am dat seama de importanța acestor lucruri. Dovadă, că

Ioan Crivuş

Croitor pentru dame

Arad, Bul. Regina Mari 9.

Etajul II. ușa No. 28.

întreg ținutul nostru, din 5 județe, nu am fost în stare să trimitem și noi un singur reprezentant. S'a comis astfel o foarte mare greșală! Vina pentru acest eșec, o purtăm noi însine!

Avem atâtea asociații profesionale, avem mai nou și breslă prin cari ne-am fi putut evidenția și noi, dacă s-ar fi lucrat, la timp cum au făcut alții.

Dacă am pierdut ocazia de eri nu înscamnă, ca să nu avem alte ocazii mâine. Se vor ține în curând alegerile comunale și județene. Trebuie să mun-cim, ca să avem și noi în toate părțile reprezentanții noștri, ca atunci când va fi vorba de chestiuni cari ne interesează și pe noi, să nu fim reprezentați de persoane străine de bresla noastră ei să avem oamenii noștri, persoane cari la postul lor, unde vor fi trimiși, să reprezinte în mod demn interesele noastre.

Avem această datorie nu numai față de interesele noastre de azi ci și față de citorul nostru. Deci să ne strângem rândurile și noi, ca să nu întârziem!

T. GUI

INTREPRINDEREA COMUNALA
ARAD

Serviciul Autobuselor Comunale, angajează mai mulți șoferi. Amatori se vor prezenta la Direcțiunea Intreprinderii (la fosta Uzina de gaz), aducând carnetul de șofer și eventualele certificate de serviciu.

Maász

Birou pentru mijlocirea imobilelor
Arad, Str. Eminescu 20-22.

Mijlocește case de închiriat, particulare și cu prăvălii în Arad. — Moșii în Jud. Arad-Timiș dela 10 jugh. cad. până la 500 jug. cad cu prețul 7 mii până la 60 mii jug. cad.

Telefon 22-24.

Telefon 22-24.

Alex. Knapp

vopsește haine și curăță chimic
Arad, Strada Ep. Radu 10.

Filială: Strada Brătianu
Palatul Minorităților

Curierul breslelor

Constituirea Breslei a salariatilor din Industria Chimică

Constituirea Breslei din Industria chimică a avut loc în Sala Corpor. Ind. din Bul. Carol 48, unde au ales următorul comitet:

Președinte: Odița Emil.
Vice-președinte: Bariak Emeric.

D. Emil Odița

Casier: Radu Gheorghe.
Secretar: Bariak Emeric în mod provizoriu, până la alegerea a unui alt secretar.

Membrii: Riedler Iosif, Moș Pavel, Gărdan Ștefan și Arsenov Andrei.
După alegere Dl. Odița mulțumește pentru încrederea i s'a acordat și promită că în cadrul dispozițiilor legii va căuta să apere interesele acelor pe cari îi reprezintă.

Constructorii din Arad sau constituit în breslă

In conformitate cu dispozițiunile noilor prevederi de organizarea profesională, eri s'a ținut ședința de constituire a secțiunii breslei lucrătorilor constructori din Arad. Ședința se deschide de către Dl. președinte al comitetului de inițiativă, ZAREA ȘTEFAN. Dsa arată însemnătatea acestei adunări pentru lucrătorii constructori pe viitor. Dă cuvântul reprezentantului breslei din Ținutul Timiș, care aduce salutul din partea muncitorilor constructori, din Timișoara și Reșița, face o documentată descriere despre viața muncitorească din trecut, despre modul cum erau muncitori, de toate categoriile desconsiderați, arătând marea însemnătate ce o au breslele pentru viitor în viața noastră. Dsa roagă pe cei de față să-și aleagă conducători oameni de vază, bine hotărâți, cunoscători ai problemelor muncitorești pentru buna reușită a acestei acțiuni.

Se trece la desbaterile ordinii de zi. Dându-se citire Statutelor breslei, cari se aprobă în unanimitate.

Se trece la alegerea comitetului, hotărându-se o comisie de propuneri, care propune următoarea listă: ZAREA Ștefan președ., CURAJ Isidor v.-președinte, PANTEA T. secretar, dându-li-se alte atribuțiuni în comitet d-ilor ADAMOVIĆI C., PROCHASKA, BALAS, FLEISINGHER, HINGLER, FLOREA V. și MITELBRUN C.

Comitetul propus este în unanimitate aprobat de adunare. In numele noilor aleși vorbesc d-nii: Zarea, Bălaș și Adamovici, ambii tratând despre însemnătatea breslelor, despre frumoasele rezultate ce vor proveni pentru viața noastră muncitorească bine organizată pe principiile breslelor.

Din partea secțiunii breslei muncitorilor lemnari, din localitate a luat cu-

vântul dl. Liviu Pavel, secretarul secțiunii spunând următoarele: Pe deasupra tuturor preocupărilor care apasă pe umerii noștri dela o zi la alta, cred că în viitor nu va face să nu ne unim forțele noastre în aceste organizații. Astăzi mai mult ca ori când ni se cere o consolidare, o colaborare și o armonie desăvârșită între membrii tuturor categoriilor de breslași în interesul superior Național. Atunci când fiecare dintre noi ne vom înțelege rostul și menirea noastră în viața socială, ne vom da toată silința de-a răspunde cu însuflețire la formarea și consolidarea breslelor și secțiunilor lor. Un lucru trebuie să știm cu toți, că în viitor nimenea nu va fi și nu va putea reprezenta muncitorimea decât numai prin organismul acestor bresle, singurile în drept de-a aplană și rezolva ori ce fel de probleme sociale în legătură cu multele noastre desiderate economice.

In numele comitetului secțiunii breslei muncitorilor lemnari din Arad, Vă aduc salutul nostru, rugându-vă cu

insistență înregistrați-vă în sânul acestei noi organizații unde azi sunteți chemați a o forma, îndeplinindu-vă cu sinceritate toate datorile față de secțiune, pentru că și ea la rândul ei cu sprijinul Dv. să vă poată servi și apăra interesele profesionale cu toată autoritatea.

Noi muncitorii dela Granița de Vest trebuie să spunem cu toată tăria, că pentru noi începe o eră nouă prin înființarea breslelor, care nu sunt altceva, decât noi posibilități de organizare pe seama noastră a tuturor, ca să ne putem exprima doleanțele și să facem propuneri pentru revendicările noastre profesionale la forurile competente.

In lupta pentru promovarea și rezolvarea desideratelor economice, aveți alături de Dv. muncitorii lemnari din Arad.

Cu aceste îndemnuri încheiu cuvintele mele cu singurul gând ce trebuie să-l călăuzescă pe fiecare dintre noi. „CREDINȚA ȘI MUNCA PENTRU ȚARA ȘI REGE”.

REP.

Lucrătorii din industria lemnului sau constituit în breslă la Arad

In conformitate cu noile legiuiri muncitorești lucrătorii din industria lemnului din Arad și județ, s'au constituit în breslă, în cadrul unei adunări generale prezidată de Dl. Gh. Foale, reprezentantul comitetului central a breslei din Ținutul Timiș.

La ședința de constituire pe lângă o mulțime de lucrători lemnari, tapițeri etc., au fost prezenți d-nii: Oct. Păcurariu Insp. al Muncii, Dr. Vladislav și Toma Iacob din partea Camerei de Muncă. Ședința a fost deschisă de d. Gh. Foale, care aduce salutul din partea colegilor lemnari din Timișoara, vorbește despre însemnătatea breslelor, schițând în linii generale care este libertatea de organizare, conform legilor în vigoare.

Se trece apoi la ordinea de zi, dându-se citire procesului verbal, al ultimei ședințe prin care s'a hotărât aderarea la breslă, se citește apoi raportul cenzorilor, prin care se dă cuvenita descărcare vechiului comitet.

Alegerea noului Comitet

Se trece apoi la alegerea noului comitet care este ales în unanimitate după cum urmează: Mihut Gh. Președinte, Geltz Filip Vice președinte,

D. GH. MIHUT

Pavel Liviu, secretar, dându-se diferite alte atribuțiuni în comitet d-ilor, Mica N. Roșiu N. Almuși C. Ianculescu D. Meria Gh. Maier F. Toth J. și Tașcarici. In numele noilor aleși în comitet vorbesc D-nii Mihut, Mica, Geltz și Toth, toți pledând pentru deplina solidaritate în sânul breslelor pentru a putea ajunge la înfăptuirii

prevăzute de legiuitori. Urmează diferite propuneri în legătură cu interesele breslașilor lemnari, care au fost consemnate într'un Proces Verbal, care în copie va fi trimis Insp. Muncii, și centralei breslei din Timișoara. Dl. Toma Iacob ca reprezentant al muncitorilor în Camera de Muncă dă câteva lămuriri despre modul cum sunt primite și rezolvate la camera de muncă doleanțele muncitorilor, îndemnând muncitorii lemnari la solidaritate în cadrele breslelor.

Ultimul care a luat cuvântul a fost Dl. Oct. Păcurariu Insp. Muncii, care a vorbit despre marea importanță al breslelor în noua așezare a Statului, arătând tot odată că legile muncitorești se vor aplica cu strictețe, dar numai muncitorii să fie organizați cu toții, pentru că pe viitor breslele vor fi singurul organ în drept a interveni și rezolva diferite desiderate ce se ivesc între lucrători și patroni.

Liviu Pavel

Adunarea generală a lucrătorilor din arta grafică din Arad

In cadrul noilor legi muncitorești azi s'a ținut la Arad prima adunare generală a muncitorilor tipografi. Intrunindu se numărul de membrii prezenți conform statutelor ședința se deschide în prezența dlui Simion Albu președintele Camerei de Muncă.

Cuvântul de deschidere a fost rostit de către dl. Gheorghe Voștinar Președintele muncitorilor tipografi, care arată marea importanță a breslelor în viața de sbucium al tuturor muncitorilor, singurul factor prin ajutorul căruia muncitorii își vor putea în viitor soluția revendicările profesionale.

Deliberându se asupra ordinii de zi, a' unarea generală hotărăște în unanimitate următoarele două puncte mai însemnate: acordă pe viitor depline puteri comitetului de direcție să rezolve cri ce chestiuni în legătură cu secțiunea tipografilor, votându-i încrederea cea mai desăvârșită.

Aprobă reglementarea cotizațiilor, pe fiecare muncitor pentru a putea fii membru trebuie să și cotizeze conf. statutelor, iar pentru a înlesni tuturor colegilor de muncă intrarea în bresle

s'a hotărât reducerea cotizațiilor prezente cu 30 lei la săptămână.

In numele Camerei de Muncă a luat cuvântul Dl. Preș dinte S. Albu din al căruia cuvântare am spicuit următoarele cuvinte care merită toată lauda.

D. Gheorghe Voștinar

Am deosebita plăcere și bucurie de-a mă găsi în mijlocul acelor cari contribuie la scrisul românesc prin munca lor de toate zilele. Am ținut să răspund invitației ce mi s'a făcut pentru a putea să constat care sun cu adeărat doleanțele Dv.

Cuvântul meu este, strănșiti vă rândurile și organizați-vă în aceste bresle, bazându-vă pe respectul legilor, veți putea servi atunci atât propriu Dv. interes, cât și interesele Statului nostru.

In numele breslei muncitorilor lemnari din Arad, a luat cuvântul Dl. Mihut, făcând un călduros apel de solidaritate în cadrele breslelor. Ședința se ridică într'o atmosferă de perfectă colegialitate.

Adunarea generală a breslei Meseriașilor Patroni din Industria Textilă și Imbrăcăminte secția Arad

In ziua de 11 Iunie a. e. la orele 10.30 a avut loc Adunarea generală ordinară a breslei Meseriașilor Patroni din Industria Textilă și imbrăcăminte, care s'a ținut în sala mare a fostei Corporații Industriale din Ioc.

La adunare, au luat parte — pe lângă un număr de 59 membrii ai breslei din Arad — și d. Păcurariu Octavian conducătorul Inspectoratului Muncii, din partea Inspectoratului, d-nii Dr. Corneli Vladislav secretarul general al Camerei de Muncă și Igna Ioan din partea Camerei de Muncă și d. Ardelean N. din partea comitetului de direcție a breslei ținutului Timiș.

Adunarea s'a ținut cu următoarea ordine de zi:

1) Citirea procesului verbal luat în ședința de constituire a secției Arad, — ținută în ziua de 18 Dec. 1938, — și a procesului verbal al breslei Timișoara.

2) Completarea Comitetului de Direcție al Secției Arad cu noii membrii din profesuniile: Croitorii de dame, modiste și rufărese.

3. Propuneri și interpelări etc.

Dl. Marița Gheorghe președintele secției Arad, deschide ședința salutând prezența oaspiților și a membrilor, cari au participat la această adunare. Arătând apoi activitatea secției până în prezent, după care fapt se trece la ordinea de zi a adunării.

Dl. Igna Ioan funef. la Camera de Muncă dă citire procesului verbal de constituire al secției Arad și de constituire al breslei din Timișoara, pe care adunarea le ia la cunoștință și le aprobă cu unanimitate. La această d. Coroban Ștefan meseriaș patron croitor, are de obicei faptul că, după părerea d-sale constituirea secției Arad nu s'a făcut cu îndeplinirea tuturor formalităților legale, căci nu putea să se constituie până când bresla din Timișoara nu avea personalitate juridică.

Dl. Octavian Păcurariu șefed Inspectoratului Muncii din Ioc, cere d-lui Coroban că, intruacât constituirea nu

(Continuare în pag 10.)

București. Într-un cadru de mare solemnitate, în parcul Regele Carol al II-lea de la Șosea s'a inaugurat săptămâna trecută, expoziția internațională „Muncă și Voe Bună”, organizată de ministerul muncii.

M. S. REGELE CAROL AL II-lea

Inaugurarea s'a făcut în prezența M. S. Regelui Carol al II-lea, a membrilor guvernului, întregului corp diplomatic și a delegațiilor străine.

Asistența

În asistență amintim pe d-nii: *Armand Călinescu*, președintele Consiliului de miniștri, *C. Argețianu* și *Gh. Mironescu*, Consilieri Regali, *Mihail Ralea* ministrul Muncii, medic general dr. *N. Marinescu*, ministrul Să-

D. ARMAND CALINESCU

nătății și Asistenței Sociale, *M. Gheorgheanu*, ministrul Comunicațiilor, *Victor Slăvescu*, ministrul Inzestrării Armatei, general *Paul Teodorescu*, ministrul Aerului și Marinei, *Petre An-*

D. prof. GEORGE STRAT

drei, ministrul Educației Naționale, *Silviu Dragomir*, ministrul Minorităților, *N. Zigre*, ministrul Cultelor, *N. Cornățeanu*, ministrul Agriculturii și

Deschiderea expoziției internaționale „Muncă și Voe Bună”

Domeniilor, d-nii: *Eugen Tăteanu Coriolan Bărbănt, Mișu Măgurăanu, V. Toni, Ion Marin Sadoveanu, Gabriel Marincescu*, subsecretari de Stat, d. *Gh. Alcișanu*, rezident regal al ținutului Bucegi, *Andrei Rădulescu*, primul președinte al Curții de casație, prof. *C. Rădulescu-Motru*, președintele Academiei Române, *Ionescu Dolj*, Primul Președinte al Consiliului Legislativ, general *Victor Dombrowski*, primarul general al Capitalei, *Radu Pascu*, prim președintele Curții de apel, locotenent colonel *Dan Pascu*, șeful Cenzurii C. II A., ing. *Stavri Cunesco*, directorul general al ministerului Muncii și comisar general al expoziției, *Mișu Eneșcu*, directorul general al Casei Centrale a Asigurărilor Sociale, *Gr. Gheamănu*, comisarul guvernului la Casa Centrală a Asig. Sociale, *Ion Macovei*, directorul general CFR, dr. *Gh. Bănu*, directorul Serviciului Social Român, *Tranșcu Iași*, fost ministru, prof. *Ștefan Șoimescu*, din comandamentul Străzii Țării, d-ra *N. Cămărășescu*, maior *Jugănar*, *Mihail Sadoveanu*, general *V. Bădulescu*, *Cezar Rășcanu*, D.

Mihăilescu, I. Cutzoni-Stroja, N. Morian, L. Măglas, Răsu Simian, etc.

Sosirea Suveranului

La orele 11 și un sfert s'osește Majestatea Sa Regele, însoțit de d-nii *Urđăreanu*, ministrul Palatului, maior *Ilie Radu*, ofițer de ordonanță și *Bianu*, directorul general al Siguranței.

Majestatea Sa Regele, este întâmpinat de d-nii *Armand Călinescu* președintele Consiliului de miniștri și *Mihail Ralea*, ministrul Muncii.

Corul A. C. T. intonează Imnul Regal.

Serviciul divin

Serviciul divin a fost oficiat de P. S. S. *Emilian Antal*, arhieru, înconjurat de un sobor de preoți: Pr. *Inochentie Tănăsioiu*, Mare Eclesiast, preot *Manta*, arhimandrit *Filaret Jocu*, arhidiacon *Anton Ucu*, diacon *Silvan Munteanu*, protopsalp *Ilie Căluțu*. Răspunderile au fost date de corul mitropoliei dirijat de d. N. Oancea.

Cuvântarea d-lui Ministru M. Ralea

SIRE,

Deschidem astăzi prima Expoziție internațională organizată în țara noastră. Suntem fericiți a găzdui și prezenta această comunitate de aspirații apărute în diverse țări pentru ridicarea vieții muncitorilor. Suntem recunoscători către acei care au colaborat cu noi în această nobilă sfortare pentru a oferi o imagine a ceea ce tindem să se realizeze pretutindeni pentru îmbunătățirea existenței muncitorilor.

Dar inaugurarea Expoziției „Muncă și Voe Bună” are și o altă semnificație: ea e un prim bilanț al eforturilor făcute de noi în curs de un an abia pentru ridicarea nivelului vieții sufletești și al culturii muncitorilor români. Organizația „Muncă și Voe Bună” e reflexul românesc, adaptat nevoilor și moravurilor noastre al unui elan comun epocii noastre, pornit să ofere celor care trăiesc din greu accesul bunurilor și al valorilor spirituale. Țările aici prezente, care au adus la Expoziția noastră strălucita lor contribuție: Bulgaria, Germania, Grecia, Franța și Italia au obținut importante rezultate în realizarea acestui nobil scop. Regretăm că motive independente de voința lor au făcut ca țări de o mare și veche civilizație muncitorească, ca Anglia, Suedia și Belgia să nu poată conțopi avântul lor generos cu al nostru.

Realizările noastre tinere de abia un an sunt destul de importante: s'a creat pentru muncitori un teatru special care a fost frecventat în acest scurt răstimp de peste 400.000 de persoane; s'au creat biblioteci și săli de cinematografe; zeci de mii de muncitori și-au petrecut concediul de vară în excursiile recreative și instructive învățând să-și cunoască mai bine patria.

În București, s'a creat o Universitate muncitorească cu filiale în Chișinău și Sibiu, în care cei mai distinși intelectuali și profesori au comunicat muncitorilor gândul și învățătura lor.

Breslele recent create au fost ajutate ca să-și întregie o viață culturală și artistică proprie. S'au stimulat în fine, inițiativa și activitatea marilor întreprinderi industriale în același sens. Organizația românească „Muncă și Voe Bună” devine și ea astfel un ecou al acestor năzuinți unanime ale veacului muncitoresc. Dar ea nu e o copie, nu e un plagiat sarbăd al inițiativelor inaugurate aiurea. După cum se va vedea, din vizitarea pavilioanelor noastre, ideia folosirii timpului liber al lucrătorilor a căpătat la noi variante interesante în funcție de condiții specifice ale pământului nostru și de stilul lor etnic.

SIRE,

Ca și „Straja Țării”, ca și „Serviciul

Social”, „Muncă și Voe Bună” e o nouă operă românească creată și inițiată de Majestatea Voastră. Din aspirațiile vagi ale epocii, ați făcut o realizare concretă și originală. Ea e doar un singur capitol din marile reforme muncitorești pe care le-a stimulat și inspirat Majestatea Voastră în noul regim. Primul și cel mai mare muncitor al țării, nu poate să nu înțeleagă cu o generoasă comprehensiune nu numai marea voluptate pe care o dă vieții omenești munca, dar și tainele, necazurile și mizeriile ei. În fiecare obiect de confort modern stă închis ca un suflet întim sutele de ore de trudă și de sudoare omenească. Ați rețrăit Majestate, cu toți acestei trudnici chinul lor, penibilele lor ceasuri, când în griji și nevoi vitale adesea nesatisfăcute, urmăream, chiar cei mai umili dintre ei, sublimul imbold al creației. Muncitorimea română nu va putea uita niciodată această umană înțelegere a Majestații Voastre.

Expoziția de față oferă rezumativ un mic paradis al vieții muncitorilor. Ea trebuie considerată ca un deziderat, ca o velleitate către o civilizație muncitorească care va trebui să se înfăptuiască în negurile viitorului.

Această Expoziție afirmă însă și două credințe: ea arată mai întâi, că împotriva afirmațiilor desnădăjduite ale tuturor doctrinelor materialiste, muncitorimea nu are numai stomac, ci are și suflet. Bunurile spirituale, dela carte la concert și dela film la excursiune, îi interesează și pe ei, li se cuvin și lor.

Sufletul lor, mai proaspăt și mai naiv, trebuie să fie modelat în sensul național uman.

Dar această Expoziție mai dovedește încă ceva și anume: că preocuparea de ridicare a existenței muncitorului nu se câștigă numai stimulată de veniul luptei de clasă, nu se obține numai prin fagăduelile platonice și deșarte ale luptelor de partid. În deplină solidaritate națională, sub egala și părintească oblăduire a Majestații Voastre toate clasele vor căpăta dreptatea care li se cuvine.

SIRE,

Organizația „Muncă și Voe Bună” nu se gândește să transforme viața muncitorimii într-o viață de desfătare și distracții. Cum rău s'a înțeles, nu se gândește nimeni să deprindă pe muncitori cu o viață prea ușoară care să-i distragă dela lucru. Munca e o obligație sacră, o taină sfântă a vieții. Nu voim a o arunca unei plebe trândave și degenerare „panem et circenses”: urmărim numai să asigurăm unei muncitorimii robuste și sănătoase dreptul la reculegere și la cultură după truda zilei.

Organizația „Muncă și Voe Bună” n'are un caracter corectiv. Nu silim pe nimeni să se cultive sau să se distreze. Organizația noastră e perfect facultativă. Vesim numai ca aceora care nu-și pot plăti teatru, excursii sau carte, să i-le oferim gratuit sau pe prețuri modice. Astfel, „Muncă și Voe Bună” ea și organizațiile similare din țări cu o

D. prof. MIHAIL RALEA

mai veche experiență decât noi, „Kraft durch Freude”, „Les loisirs ouvriers”, „Dopolavoro”, va constitui încetul cu încetul condițiile de redeschidere ale conștiinței muncitorești. Participând la același patrimoniu cultural și artistic cu celelalte clase, muncitorimea se va împăca cu societatea. Excluză din sânul națiunii, ea va reîntra în sânul ei, ridicându-se nu pe ruinele altora ci pe propria ei viață.

Ajunși la acest stadiu, muncitorimea va fi cel mai important factor de pace și de solidaritate internațională. Elanul comun al muncii, frenezia creației în conștiința națională și umană, în bună stare materială va uni infinitele cohorte ale lucrătorilor în tendința de înțelegere și completare reciprocă a vieții fiecărui popor. În acest spirit de pacificare prin muncă, de justă colaborare internațională de pricepere și iubire mutuală, salutăm prezența oaspeților streini printre noi. Colaborarea la această Expoziție arată că popoarele se pot înțelege și se pot iubi. Muncitorimea română îi salută frăcesce și în aceste speranțe de bun augur le mulțumește pentru comunitatea de muncă pe care au inaugurat-o și le urează bun venit printre noi.

Discursul M. S. Regelui

DOMNULE MINISTRU, DOMNILOR,

Expoziția care se deschise astăzi este un semn al vremii.

Un regim, ca acela care îl avem în Țara noastră, nu putea să nu aibă o grijă părintească de cea mare clasă de producători, care sunt lucrătorii. Dar

D. Ing. STAVRI CUNESCO

grija pe care o avem, se deosebește de aceea de care se vorbea pe vremuri. Astăzi noi nu credem, că viața are o singură latură, că numai partea materială este cea care domină, ci noi credem ferm într-o armonizare totală a tu-

(Continuare în pag. 9)

Discursul M. S. Regelui

(Urmare pin pag. 8-a)

turor nevoilor vieții. — și aceasta, atât pentru muncitori, cât și pentru toți ceilalți producători ai țării.

In acest spirit, care trebuie să domine de acum înainte acțiunea tuturor, s'a deschis această expoziție, care arată că, urmărind acel scop de armonizare, s'a făcut un efort laudabil pentru a aduce lucrărilor române o posibilitate ca, după ce și-a îndeplinit cu conștiințozitate și cu drag munca lui, să trăiască o altă viață, să se ridice sufletește, să se înalțe din punct de vedere al minții.

Dela început, când domnul ministru al Muncii a venit cu această idee, de a se înființa la noi această operă, am adeptat-o cu entuziasm și dragoste.

Am toată speranța, că muncitorimea română va pricepe cari sunt scopurile ei și va răspunde totdeauna cu inima

plină de dragoste la această chemare. Astăzi fiind, o sârbătoare a muncitorilor, gândul Meu cel dintâi către ei se îndreaptă și către ei merge sufletul Meu, spunând că: am toată încrederea în puterea lor de muncă, că am încredere în patriotismul lor și că în mare parte viitorul Țării noastre se bazează pe conștiința și munca lor.

(Urale și ovațiuni prelungite).

In urmă d. ministru RALEA prezintă M. S. Regelui delegațiile germană în frunte cu d. LEY; franceză cu d. JEAN LUC; italiană cu d. TULLIO CIANETTI; spaniolă cu d-ra REDORDO; greacă cu d. LUVARIS și bulgară cu d. VALCOF.

A urmat apoi vizitarea pavilionelor diferitelor țări. Primul a fost pavilionul României unde d. ing. STAVRI CUNESCU directorul muncii și comisar general al expoziției a explicat M. S. Regelui cu de-amănunțul diagrama ce reprezintă întrebuințarea timpului liber după orele de lucru a la muncitorilor.

Timpul liber al muncitorilor în România

de ing. STAVRI CUNESCU

Dela înființarea Ministerului Muncii, problema unei bune utilizări a timpului liber al muncitorilor s'a impus conducătorilor acestui departament. Dar abia anul recut, datorită noului regim, care a dat la iveală o nouă concepție de politică socială, problema a început să fie tratată în chip metodic. Această politică socială, care a îndrumat poporul român pe noi căi stimulând toate forțele creatoare ale națiunii, primește necentenit asgura pecete a Soveranului nostru, MAJESTATEA SA REGELE CAROL AL II-LEA. Veghind mereu la interesele țării, prespicacitatea Intelului Său spirit a avut în vedere vitorul național, impunând activității depe toate țăramurile un nou ritm. In cadența acestui ritm, problemele esențiale ale vieții sociale române s'au pus în primul plan; în acelaș timp, numeroase personalități, dintre cele mai indicale pentru a le rezolva, și-au dat mâna într-un acelaș scop.

Dintre toate aceste probleme, aceia a muncii românești, a cărți soluționare a fost îmbrățișată de către dr. profesor Mihail D. Ralea, ministrul muncii, s'a impus dela început.

Ministerul Muncii a dat la iveală mișcarea „Muncă și Voie Bună“, care-și întinde acțiunea sa în toate domeniile timpului liber, cuprinzând în ea pe muncitorii de toate categoriile. Scopul acestuia, în afară de cercetarea tuturor chestiunilor relative la utilizarea timpului liber, din toate punctele de vedere: educativ, artistic, profesional, moral și fizic, — este crearea mijloacelor proprii pentru a desvolta sau stârni dorința de organizare a acestui timp liber.

Având în urma sa oarecare experiență, mișcarea noastră înregistrează tot mereu o serie de mari înfăptuiri.

Universitatea muncitorească, având cursuri de instrucție generală și profesională, ținute de profesori universitari, atrage un mare număr de muncitori, funcționari particulari și meseriași.

Succesul teatrului pentru muncitori a întrecut toate speranțele. Acest minunat mijloc de educație și de recreație a câștigat simpatia spectatorilor pentru care a fost creat, în așa fel încât într-o singură stagiune Teatrul s'au dat în capitală și în centrele mai importante, 350 de reprezentații, la care au participat 850.000 spectatori.

Concertele simfonice și populare, organizate pentru muncitori, în sălile de concert, din centrul orașului din cartierele muncitorești, au fost foarte mult cercetate, ceiace dovedește că muncitorii sunt sensibili la toate manifestările de artă. Corurile, fanfarele, audițiile la radio au arătat deasemenea că ele constituie mijloace admirabile pentru educația artistică a muncitorilor noștri.

S'au organizat apoi excursii la mare și munte, în colaborare cu Camerele de Muncă, cu organizațiile profesionale, la care au luat parte mii de lucrători din diferite regiuni ale țării.

De curând a început să apară revista săptămânală „Muncă și Voie Bună“, care publică știri profesionale; informații artistice și sportive, bucăți literare, jocuri distractive, sfaturi medicale, etc. Revista costă numai 5 lei și este prin urmare la îndemâna celei mai modeste pungi.

In curând vor începe să funcționeze bibliotecile muncitorești, înzestrate cu

Adunarea generală a Băncii Populare a absolvenților Școlii Sup. de Arte și Meserii

In ziua de 11 Mai a. c. a avut loc adunarea generală a membrilor Băncii Populare a absolvenților Școlii Sup. de Arte și Meserii din Arad, de sub președinția Dlui Ing. R. Cărpinișan, președintele consiliului de ad-ție.

Erau prezenți dñii: Ing. Ioan C. Gheorghiu, Ronay Eduard, Ungureanu Iosif, Puterity Dimitrie, Fica Petru, Pelău M., Vărtaci Gh., Faur Zoltan, Deac Pavel, Filipaș Ioan, Gușat Cornel Gh. Ipsilanti, Tăucean Moise, Dobrău Pavel, Bodea Solomon, Motorea Nicolae, Negru Petre, Bulai Constantin, Urlea Gh. Stănilă Ioan, Zetter Teodor, Nădăban Pavel, Rekasi Ștefan, Alda Victor, Obrad Gheorghe, Ilica Traian și Rufu Eugen.

Sunt desenați scrutători dñii: Rufu Eugen și Nădăban Pavel.

1). După cuvântul de deschidere al președintelui, care declară că dat fiind numărul de membri prezenți — adunarea generală este legal întrunită și poate lua hotărâri valabile — adunarea generală — cu unanimitate de voturi votează următoarele modificări statutare:

a) Art. 1. Se modifică astfel — privind numirea băncii: Banca Cooperativă de Credit și Economii a Absolvenților din Invățământul industrial și comercial.

b) Art. 25. Majorarea părții sociale dela 500 Lei la 1000 Lei. La înscriere trebuie subscrise două părți sociale. La votare — cpt membrii au votat contra — votul fiind nominal.

In cazul că unii membri vechi — nu vor voi să-și majoreze partea socială dela Lei 500 — la 1000 — se pot retrage, primindu-și sumele plătite conform legii și statutelor.

d) Art. 51. Se modifică astfel: Administrația societății este încredințată unui consiliu de ad-ție, format din nouă membri — cu drept de vot.

cărți de instrucție generală, cunoștințe tehnice, economice, sociale, volume de poezie și proză.

Câmpul de activitate al mișcării „Muncă și Voie Bună“ se întinde în toate regiunile țării, ținând seamă de obiceiurile și tradițiile locale și ajutând inițiativele particulare.

In afară de acțiunea oficială, inițiativa particulară, cu deosebire aceia a marilor industrii și a organizațiilor profesionale, a privit această problemă cu ani în urmă, sforțându-se să îmbogățească și să desvolte în mod armonios viața sufletească a muncitorilor.

Este de prevăzut că mișcarea „Muncă și Voie Bună“ va exercita o mare influență nu numai asupra muncitorilor, ci și asupra producției și ansamblului vieții sociale.

Expoziția internațională „Muncă și

2). Pentru alegerea noului comitet — se desenează o comisie pentru depunerea candidaturilor formată din dñii: Stănilă Ioan, Bodea Solomon și Nădăban Pavel.

După desenarea candidaților — adunarea generală votează cu unanimitate

D. IONEL FILIPAȘ

— drept membrii în consiliul de administrație pe Dñii:

Președinte: Ioan Filipaș.

Vice-președinte: Nădăban Pavel.

Membrii în comitet: Motorea Nicolae, Bodea Solomon, Rufu Eugen, Stănilă Ioan, Gălșan Gheorghe, Ronay Eduard și Rekasi Ștefan.

Consiliul de cenzori:

Președinte: Aurel Dămăcuș, membri: Ing. R. Cărpinișan și Fica Petru.

Supleanți: Deac Pavel și Gavriș Ioan.

Dl. Președinte Ing. R. Cărpinișan mulțumește celor prezenți pentru colaborarea de până azi și urează noiei conduceri deplin succes în noua misiune a băncii.

Ne mai fiind nimic pe ordinea de zi, Dl. Președinte ridică ședința.

REP.

„Voe Bună“, care și-a deschise în curând porțile, este un prilej de manifestare națională și internațională care îngăduie participanților să compare metodele și experiența lor și să studieze numeroasele probleme ce se pun astăzi, în vederea utilizării timpului liber al muncitorilor.

(„FREUDE UND ARBEIT“)

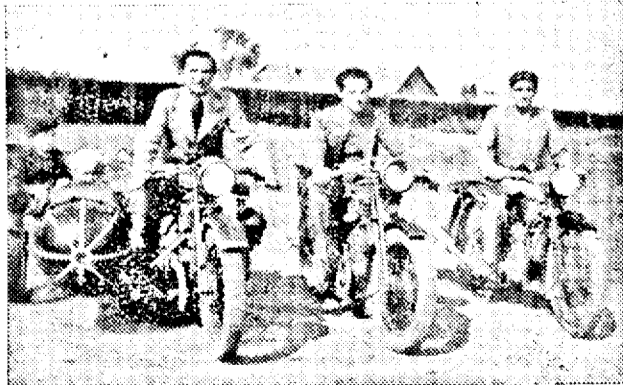
ROMÂNIA
MINISTERUL JUSTIȚIEI
Comisiunea pt. Constatarea
Condițiilor de Naturalizare și recunoaștere
Dos. Nr. 5/rec/939.

D. Căpitan Cherechian Aurel domiciliat în comuna Șepreus, jud. Arad a făcut cerere acestui Minister pentru a i se recunoaște naționalitatea română.

Prin cerere petiționarul arată că este de profesiune pensionar militar născut în comuna Șiria, jud. Arad în 1896.

Conform art. 19 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică aceasta spre știința acelor care ar voi să facă întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 20 din zisa lege.

Arcadie
Friedmann
atelier de vulcanizare de cauciuc
Arad, Bulev. Reg. Ferd. 39.

Activitatea organizației „Muncă și Voie Bună“ la Arad: funcționarii particulari în excursii

„Muncă și Voie Bună“ în Germania

Cum își petrec germanii timpul liber? Se poate spune că în Germania organizația „Munca și voie bună“ este cea mai bine organizată, începând din anul 1933 de când Dr. Robert Ley, șeful organizației a luat în serios organizația, pe lângă care a înființat și organizația „Kraft durch Freude“ care înseamnă „Putere prin voie bună“ și iată de ce a înființat această organizație: Înainte vreme muncitorimea nu

receptor pe lângă hamal, în câmpul dintre Küpesteig și Wiesdorf, unde au arenă pentru cea 50.000 oameni unde își petrec până la masă. După masă concerturi, după terminarea concertului orchestra cântă cântecul lor de 1 Mai „Freud euch das Lebens“, care înseamnă: Vesela să vă fie viața voastră, acest cântec îl cântă toată lumea la ziua de 1. Mai. După cântec densuri până mâine zi dimineață, în localurile

Organizațiile „Kraft durch Freude“

prea și-a permis pentru a vizita un teatru, un concert, o excursie în alt oraș, a vizita țara lor, acum constituind această organizație, fiecare lucrător are posibilitatea de a vizita teatrele, operele, sporturile, excursiuni, având totodată și organizație lor teatru propriu, diferite distracții sportive, vara la excursie în diferite orașe, în aceste organizații nu se face distincție între gradul sau de situația omului, este o adevărată camaraderie, ia învățat să trăiască într-o atmosferă, să petreacă la olaltă. Am avut ocazie să-i văd le 1 Mai când directorul cu servitorul la masă sau tutuit și-au băut împreună, întrebând pe directorul, mi-a răspuns, numai așa înțelegem căci suntem frați și suntem bine la olaltă organizați și această înseamnă „Muncă și Voie Bună“, după cum zice Dl Robert Ley: „Nicht Theorien bauen sondern schönen und gesunden arbeit plätze, gutte licht, gutte arbeit“, care înseamnă în românește: Nu multă teorie ci lucru sănătos la lumină bună, îi lucru bun. Cum își petrec ei în timpul liber? După 8 ore de lucru vara, la stranduri, iarna la teatru, operă, concerturi, Duminică la excursii, sport iarna la sky, și Duminică la teatru, concerturi.

Cum îi organizația „Muncă și Voie bună“ la I. G. Farbenindustrie, care este cea mai mare fabrică din Germania, care s'a mărit în ultimi ani fuzionând la olaltă și anume: Badische Anilin & Soda Fabrik Ludwigshafen a/Rhein, Friedrich Bayer & Co. Leverkusen bei Köln a/Rhein, Maister Lucius & Brüning Höchst a/Main, Die Aktiengesellschaft für Anilinfabrikation Berlin, Chemische-Fabrik Griesheim-Elektron, bei Frankfurt a/Main, Leopold Cassela & Co. Fechenheim.

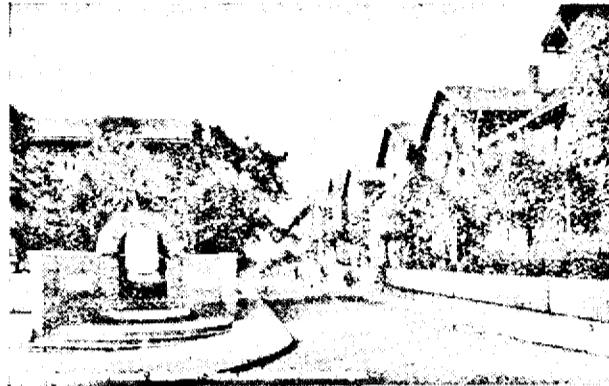
Cum serbează ziua de 1 Mai, în Leverkusen. Pleacă dimineața cu fanfara, cu drapelul în mars cot la cot, di-

Un mesagiu al d-lui Dr. Robert Ley cu prilejul expoziției „Muncă și Voie Bună“

Urez din inimă succes deplin expoziției care se deschide acum la București, organizată fiind de către guvernul român în colaborare cu „Biroul Central Internațional Bucurie și Muncă“ și cu participarea importantă a camarazilor noștri italieni și a mai multor națiuni. Această expoziție nu poate servi altui scop decât acela al dezvoltării și promovării schimbului pașnic dintre popoare.

xismul să le aplice la orice prilej. Dimpotrivă, noi credem că forța unei rase, specificul unui popor și varietatea realizărilor ar putea să iasă în evidență în mod eficace în cadrul unei astfel de expoziții, spre folosul fiecărui popor.

Cu poporul român îndeosebi ne legăm multe legături, chiar prin Dumăre. Este evident că această puternică arderă de legătură face ca și destinele celor două popoare ale noastre să se în-

Casele lucrătorilor Soc. I. G. în Leverkusen cu fântâna Juliaa Bayer

Serviciu obligatoriu la lucru

„I. G. Kasino Erholungsheim și Kaiserhoff“. Așa că azi în Germania fiecare lucrător să bucură de organizația „Muncă și Voie bună“ care îi face cu adevărat să aibe voie bună la muncă.

EMIL ODIAT

Costume de bae femeiești și bărbătești confecționează după măsură cu prețul cel mai efin la

Salon de Tricotage

Magdalena Sonnenklar
Arad, Palatul Ortutay

D. Dr. ROBERT LEY

La croitoria CSONT

au sosit ștufe exclusive de vară. Croi după ultima modă
Arad, Strada Goldis No. 1

Noi Germanii nu avem de loc intenția de a impune cu sila vreunui popor cătuși de puțin din felul nostru de gândire și din realizările noastre. Pe de altă parte, suntem bineînțeles fericiți dacă popoarele găseseră în înfăptuirile noastre ceva ce poate fi util și folosit spre binele națiunilor.

Nu vedem deloc în organizarea acestei expoziții dela București vreo schemă din acelea pe care obișnuia mar-

tâlmească. Deaceia nădăjduiesc că expoziția dela București va dezvolta și consolida relațiile dintre Germania și România. În numărul de față al revistei „Bucurie și Muncă“ va fi în slujba acelei activități în comun, pe care această expoziție dela București o evidențiază în mod convingător în fiecare secție.

(Freude und Arbeit)

Adunarea Generală a breslei Meseriașilor Patroni din Industria Textilă și Imbrăcăminte, Secția Arad

(Urmarea din pag 7.)

is-ar părea legală, să binevoiască a înainta în scris Inspectoratului Muncii, o întâmpinare, pentru a o studia amănunțit.

Dl. Coroban ia la cunoștință cele spuse, și depune biroului secției un număr de 105 adziuni, d. Marița Gheorghe comunicându-i că, comitetul se va pronunța la proxima ședință asupra acestora.

2) După acestea, adunarea generală cu unanimitate de voturi alege în comitetul de direcție pentru completarea locurilor anunțate mai sus, pe următorii membrii:

Budean Gheorghe din partea croitorilor de dame, Budiu Ecaterina tot din partea croitorilor de dame, d-na Dein Paula din partea modistelor și pe d-na Weichert N. din partea croitoreșelor de rufe.

3) Ia din nou cuvântul d. Marița Gh. și expune în limba română și maghiară programul de viitor al acestei secții.

Face cunoscut adunării că în cadrul programului de viitor a și înființat un Birou condus de d. Micu Gheorghe secretar funcț. al secției, cu o retribu-

ție de 600 Lei lunar, 10% din cotizațiile încasate și un onorariu pt. chestiunile care le va aranja pentru membrii secției pe la instituțiile publice, etc. Aceasta, în urma dorinței juste a membrilor pentru a nu părăsi lucrul când necesitatea reclamă această.

Dl. Micu va sta în permanența la dispoziția membrilor breslei între orele 9—10, în localul Căminului Patronilor din Arad, Str. Brătianu No. 18, unde va da toate informațiile necesare membrilor și rezultatele diferitelor chestiuni care i-se vor încredința.

Adunarea generală aprobă cu satisfacție această măsură, după care ia cuvântul d. Ardelean N. delegatul breslei Timișoara, care aduce salutul breslașilor din Timișoara, rugând pe toți membrii să fie cât mai strâns uniți, pentru ca breslea să-și poată îndeplini cât mai bine atribuțiile și programul de muncă.

Înainte de încheiere, d. Marița propune, iar adunarea aprobă cu ovățiuni, că cotizațiile ce se vor încasa în prima lună dela membrii secției Arad, să fie donate pentru fondul înzestrării armatei după care adunarea ia sfârșit.

REP.

O fanfară a lucrătorilor Soc. I. G.

1. Mai la Soc. I. G.

Birourile Societății I. G. Farben-Industrie Frankfurt am Main

Comemorarea lui Mihail Eminescu la Arad

Eri, în cadrul unei pioase reculegeri sufletești a avut loc serbarea comemorativă a marelui poet MIHAIL EMINESCU, organizată de cercul regional Arad al Uniunii generale a absolvenților Liceelor și Gimnaziilor Industriale din România.

Serbarea comemorativă, a început cu un parastas oficiat de către preoții Caius Turicu și Viorel Mihașiu în catedrala gr. ort. română.

După masă la orele 18.30 a început serbarea în sala fostei corporații cu următorul program:

1. Rugăciune, cor.
2. „Legăturile lui M. Eminescu cu Arădani”, conferința D-lui Dr. OCTAVIAN LUPAȘ directorul Căminului Cultural al jud. Arad.
3. Eu mă duc codrul rămâne, cor.
4. Glosa, poezie de M. Eminescu, recitată de M. Teodorescu.
5. Puișorul, cor

6. Pe lângă plopii fără sofi. Duet de voci executat de dnl BIRTA D. și M. TAUCEAN.

7. Serenadă, cor.

8. Mortua est, poezie de M. Eminescu, recitată de D. M. TAUCEAN.

9. Când luna Maiu, Romanță de M. Eminescu, solo de tenor de D. Birta D. 10. Doină zic, cor
Imnul regal.

Un public foarte numeros a jinit să răsplătească interpretii cu puternice aplauze. În special conferința D-lui Dr. Lupas, foarte bine documentată a stăruit o profundă admirație pentru felul ce-l depune acest tânăr cărturar ardelean spre a evoca marile figuri din trecut.

Fericita inspirație a Cercului Regional de-a comemora aici la Arad, pe acest slujbaş al muncii care a fost M. Eminescu, merită deasemeni să fie subliniată.

Excursiunea Asociației Funcționarilor Particulari din Arad „AFPA” la Sf. mănăstire Hodoș-Bodrog

În cadrul programului pentru îmbunătățirea timpului liber al funcționarului particulari, consiliul de administrație al asociației A. F. P. A. a hotărât anul trecut ca programul excursiilor la această asociație să fie început în fiecare an cu un pelerinaj la Sf. Mănăstire Hodoș-Bodrog.

Conform acestei hotărâri și tradiției, zilele trecute A. F. P. A. a aranjat o excursiune la Sf. mănăstire Hodoș-Bodrog, la care au participat peste 70 de persoane.

Excursiunea a fost condusă de Dl. Moșoiu Victor președintele asociației și de către Dl. Dămăcuș Aurel vice-președintele asociației.

Plecarea s'a făcut din fața Hotelului Crucea Albă, cu autobusele primăriei la orele 6.45 până la pădurea Ciala, unde au fost puse la dispoziția participanților trezine care au transportat excursioniștii până la marginea comunei Bodrog.

Mureșul fiind prea mare, nu s'a putut trece cu podul plutitor ei s'a trecut cu luntea.

Din partea primăriei Municipiului Arad s'a pus la dispoziția participanților autobusele de cursă obișnuită, însă cu prelungirea parcursului până la Ocolul Silvie Ciala.

Deasemenea a luat parte la excursie și Dl. Popa Constantin, care a depus un buchet de trandafiri la mormântul răposatului Episcop al Aradului Dr. Grigorie Comșa.

După sosire la mănăstire participanții au vizitat cimitirul și mormântul răp. Grigorie Comșa, participând toți excursioniștii la serviciul divin, oficiat de către preoții și starețul mănăstirii ajutat de călugări.

Printre participanți a remarcat pe Dl. Popa Constantin, Dl. Moșoiu Victor președintele asociației, Dr. și Dl. Dămăcuș proeuristul B-eii Româ-

nești, Dl. Sârbu director de bancă, Dna și Dl. Popescu dela Uzina Electrică, Dl. Puta Gheorghe profesor, Dl. Gomboș Petru funcționar, D-soara și Dl. Bergman, Dna și Dl. Irimie funcționari de bancă, Dna și Dl. Breban Pavel funcționar la „Pita”. D-soarele Mariș dela Bea Victoria, Dl. Redes funcționar, D-soara Andron Maria funcționară la „Distribuția”, Dna Onete Valeria funcționară etc.

Cea mai frumoasă colecție de cărți de primăvară au sosit dela București la

Mode Dora

Arad, Str. Consistorului 5.

Sus inima!

de Vintilă Petrescu Vrancea

Autorul volumelor de poezii „Shucium” și „Căntece și Lacrimi” ne-a acordat plăcerea de a ne mai delecta cu un nou volum de poezii intitulat „Sus inima”.

Poeziile d-lui Vintilă Petrescu Vrancea închinat exclusiv ideii naționale și figurilor ilustre din trecutul nostru istoric, sunt inspirate dintr-o necontestabilă dragoste de tot ce-i românesc și frumos.

Stilul clar și simplu al autorului, te face să simți profund frumusețea versului d-sale, accesibil tuturor ștăutorilor de carte, condițiunea principală care li-se cere poeziilor patriotice.

Volumașul a apărut în editura ziarului „Progresul” și se vinde cu modesta sumă de 20 Lei.

Cine vrea să savureze măreția poeziei naționaliste românești, n'are decât să citească acest volum de poezii — mie la vedere, dar mare ca valoare literară — și va fi satisfăcut.

F. P.

Soția lui

Richard Schefear

Salon de mode pentru Dame

Arad, Strada Dr. Cicio Pop 12.

Serbarea de fine de an al cursului profesional pentru ucenici

Într-o atmosferă de sărbătoare a avut loc Duminică înainte de masă serbarea de fine an al cursului profesional pentru ucenici. Serviciul divin a fost oficiat de părintele Viorel Mihașiu. Răspunsurile au fost date de corul ucenicilor sub conducerea d-lui Al. Șerban. Au fost deasemeni prezenți pe lângă Corpul profesoral dl. Octav Păcurariu inspector al muncii și d. Ionel Filipaș, consilier al Camerii de muncă. Dl. Traian Orădean, a rostit cu acest prilej următoarea cuvântare.

Oncrafi Oaspeți, Dragi Străjeri!

Formele materiale ale vieții, sistemele și așezmintele sociale și de stat sunt determinate de valorile spirituale ale sufletului, de credință și convingeri.

Asfel în viața omenească organizată în societatea și în stat, materialul atârnat de spiritual. Prin urmare din așezarea socială și politica a unui popor, poți ajunge să cunoști mentalitatea, credința lui, după cum din cunoașterea concepției de viață pe care o are un neam, poți indica ce așezăminte sociale, economice, politice va avea, ce formă de organizare va simpatiza.

Pe tot ce facem, nu numai colectiv ci și individual, punem pecetea credințelor și a convingerilor noastre — chiar când nu intenționăm. Pornind din acest dualism, e ușor de înțeles că o viață nouă nu se poate avea, fără o credință nouă. Noile așezări sociale și ide de stat trebuie se pornească din credință și convingere.

Unde nu s'au arătat astfel de oameni, nu s'a ivit o viață nouă, Cursul nostru — ntreg corpul didactic cu întreg tineretul muncitor — a luat credința nouă, a început viața nouă odată cu accentuarea și arătarea lor cu atâta căldură pentru tineretul Neamului de către Marele Străjer M. S. Regele Carol al II-lea.

L-au înțeles și l-au urmat toți acei cari aveau o credință nouă, un erasemenator. L-am urmat și noi simțindu-ne capabili de viața nouă, ca în masele mari ai poporului Său.

Sănătate!

DISTRIBUIREA PREMIILOR

A urmat apoi distribuirea premiilor: Gh. Hancea 1000, A. Koncek 900, Nuru Rusu 800, P. Cetățean 700, P. Muscuș 600, V. Nădăban 500, Cl. Il. P. Mustăța 500, A. Budău 400, Gh. Hedeșan 500, O. Dremen 100. Cl. I. S. Bărnău 500, N. I. Tediș 200, P. Mudura 100 și câștigătorii prof. și literare. S'au dat 160 premii în valoare de Lei 51700 din care Lei 10000 donația d-lui V. Slăvescu min. înzestrării armatei, iar lei 21.700 donațiile întreprinderilor ind. și com. din localitate, făcute la cererile dir. cursului și a Insp. Muncii. Camera de Muncă a contribuit la premierea ucenicilor cu suma de Lei 1500.

Palatul Ortutay

Arad, Str. Eminescu 30 și Str. Dr. Cicio Pop 14.

De închiriat locuințe cu 2, 3, 4 și 5 camere, la fiecare locuință cameră de baie și 5 dependințe. Tot acolo de închiriat 3 prăvălii.

„Freude und Arbeit”

Ultimul număr al revistei cu caracter mondial „Freude und Arbeit”, despre care am mai avut ocazia să vorbim în ziarul nostru, este închinat României de astăzi, cu prilejul „Expoziției Internaționale Muncă și Voa Bună” dela București. Același material bogat, foto-montajii de-o reușită

împeceabilă, în plus se bucură de numeroase colaborări din România. Pe copertă se află un portret bine reușit al Majestății Sale Regelui Carol al II-lea. Revista „Freude und Arbeit” este condusă cu foarte mare competență de către dl. Walter Kiehl.

Sa deschis în Arad:

Restaurantul

de vară

în chioscul din Parcul Eminescu

mâncări calde și rece, beuturi excelente. Muzică și dans până în zori. Prețuri reduse! Serviciu prompt!

Ileana N. Bérczy

scoală de dans

Arad, Str. Eminescu 32.

Salon Crișpin.

In seară de 2 Iulie a. c. încep un

curs de dans pentru studenți.

Inscrieri în Str. Moise Nicoară 16. Taxe reduse!

Sfințirea drapelului Reuniunii Meseriașilor Români din Deva

DEVA. Săptămâna trecută, în cadrul unei deosebite solemnități, a avut loc sfințirea drapelului Reuniunii meseriașilor, comercianților și lucrătorilor români, de sub președinția d-lui profesor Ioan Ignat.

Nașii drapelului au fost d. colonel C. Benghiu prefect, Dr. Drăgan primar și dnl deputați Dr. Romulus Mioc, La-

zar Dănșoreanu, Mihail Stoica, Dragomir Voșan și Gh. Trifu.

Din partea centrului dela Cluj au participat Dnl. Dr. Augustin Rațiu președinte și Ștefan Penes secretar. Iar delegați au trimis reuniunile din: Teiuș, Vințul de jos, Hunedoara, Lugoj și Orăștie.

Flora

(fosta Reusz)

Fabrica de ghiață e în funcțiune Comenzi: Telefon 11-41.

Arad, Bul. Reg. Ferdinand 33

Instituțiile noastre

Cursul profesional pentru ucenici

Drumetul neobișnuit străbătând profesional Strada 29 Decembrie aici la oraș, într-o zi de lucru, spre seară va fi fost surprins desigur de-o mulțime de tineri, mari și mici, ce se respiră în toate direcțiile o voioșie caracteristică și sburdalnică totdeauna. Pus în situația de simplu spectator așteptare, până după trecerea ce se prezintă literalmente acea stradă înălțată, observi după îmbrăcămintea lor și frunțile înăsprite de trudă și că, factorii productivi de mâine pe lângă meseriași români.

Numai atunci îți dai seama că ceva s-a pus pe stradă în fundul unei curți îngrijite, de unde adeseori răsună din hât departe puternicele accente cântecului „Trei culori cunose pe cântecul” — se află instituția ce poartă frontispiciu inscripția: *Cursul profesional pentru ucenici*.

Cultul Muncii

Desigur că nu mulți și-au dat ostența să cunoască mai de aproape această instituție pentru motivul foarte simplu că la noi, până acum, n'a pretuită munca. N'am știut da înălțarea cuvenită aceluia cult al muncii, singură călăuză a popoarelor în progres.

Sub defunctul regim politic nu s'a înțeles încă, în toți acei douăzeci de ani de la unire la pretuirea singurului bun în viață: truda zilnică, tocmai pentru că profesia lor de adevărați muncitori, n'avea nici în crâng nici în mănecă cu faptele, cu munca. Ei nu aveau să vorbească mult de tot, în gen cât mai demagogic și atât.

O instituție model

Frământat de aceste gânduri, odată mers în fața porții, privirea mi este rătată de o curte imensă, îngrijită admirabil, în care străjuiește parcă de la o parte, imensul pavilion al străjerilor. Peste tot o curățenie exemplară, în jurul vântului pomii respirăți pe lângă clădirea principală primese

cursuri obligatorii pentru toți ucenicii.

Școala propriu zis a luat ființă la 1 Februarie 1885 cu instituție Comunală, pe urmă a fost subvenționată și de stat. Lămă de propunere era cea maghiară. Sub această formă a funcționat până la 30 Iunie 1921 când, statificându-se toate școlile din Arad, s'a statificat și școala de ucenici industriali.

D. director Traian Orădean

Școala în anul 1919—20, din lipsă de personal didactic român corespunzător, nu a funcționat. Organizând Ministerul Instrucțiunii, cursul de perfecționare în vara anului 1920 la Brașov, școala și-a reînscut activitatea sub conducerea dlui Traian Orădean.

Tot sub această direcțiune, au stat până la 1 Noembrie 1926 respective 1 Septembrie 1927 și școlile de ucenici comerciali și de ucenice.

Instrucțiunea elevilor se facea fără considerare la bresla din care face parte. În anul școlar 1922—23 s'a reorganizat din nou, selecționându-se pe bresle, pentru înlesnirea instrucțiunii.

Breslele create erau: metalurgici, tâmplari, croitori, pantofari, zidari —

prin, în care își fin toate cursurile școlii între orele 8—12 și 15—19, a zilelor de lucru.

Proportia românilor la meserii este din ce în ce mai favorabilă, precum se poate observa din datele de mai jos.

	ucenici total	români	%
1920—21	1231	114	9.30
1921—22	1809	280	15.50
1922—23	2077	407	19.60
1923—24	2138	509	23.80
1924—25	2151	576	26.80
1925—26	2153	583	27.08
1926—27	1936	558	28.82
1927—28	1676	534	31.22
1928—29	1579	550	34.83

Pregătirea

În anul 1927—28 din 832 de ucenici 367 au avut 7 clase primare sau mai multe clase secundare.

Din aceștia 669 au avut contracte de ucenicie pe 3 ani.

Natural că meseriași din Arad sunt primiți peste tot cu foarte multă încredere, astfel să explică cum un absolvent al acestei școli cu numele Fericeanu Gh. are un atelier de tâmplărie foarte căutat în București, iar un altul Dârlea Vasile câștigă peste 10,000 Lei la Uzinele Malaxa. Mai sunt apoi alții bine situați pe la CFR, regiile autonome etc.

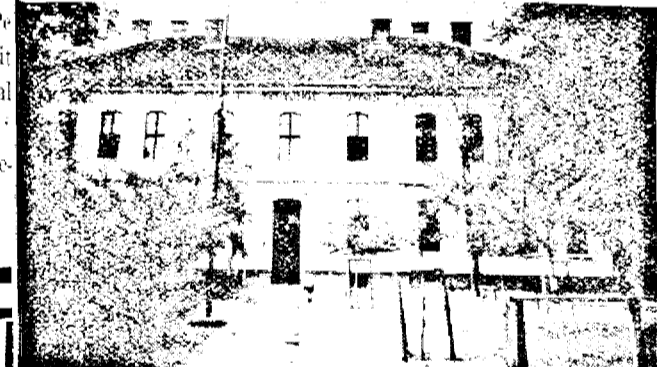
Pe lângă cursuri, ucenicii au cor, fanfară, o grupă de gornști, în cadrul străjeriei și o bibliotecă de cca 1000 volume.

Natural greutăți mari sunt multe de îndurat însă cu ajutorul lui D-zen vor fi străbătute.

Spre o isbândă românească

O isbândă a elementului românesc se poate remarca de abia în anul acesta când din totalul de 826 ucenici 437 sunt Români, adică un procent de 53%. Astfel că procentul aproape s'a dublat față de acum un deceniu. Repartizați pe meserii se prezintă astfel:

	510 români
Metal	510 români
Lemn	49 "
Îmbracă	58 "
Comerț	11 "
Diverse	29 "

Clădirea principală a Corpului profesional pt. ucenici

și îmbrându-te la odihnă, iar sus în curtea străjuită de cărți vechi și catasale, dl Orădean Traian directorul acestei instituții, inspector al învățământului muncitoresc și părinte suferitor a multor generații de meseriași români, în cele câteva clipe de răgaz, împarte programul de lucru pentru săptămâna viitoare: suntem în pregătire a examenelor.

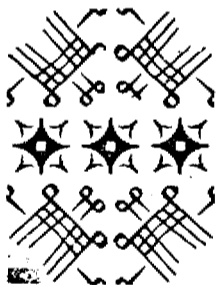
După ce expun dlui director Orădean, scopul vizitei mele, Dsa cu foarte bună bunăvoință mi pune la dispoziție unele date, din care am notat următoarele:

Un mic istoric

În orașul Arad funcționa încă în anul 1837 un curs seral facultativ, pentru ucenicii comerciali, susținut de către organizația comercianților din localitate.

În anul 1879 Corporațiunea Meseriașilor din localitate a organizat cursuri de Dumineca, pentru ucenicii industriali. Ambele cursuri erau facultative.

Acasă stare a învățământului muncitoresc a durat până la promulgarea legii industriale din 1884, prin care orașul Arad, este obligat a înființa și întreține școala de ucenici, având

Fanfara ucenicilor

De remarcă că românii sunt mai slab reprezentați la îmbrăcăminte unde dintr'un total de 103 sunt numai 38 români și la comerț, unde din 49 de ucenici numai 11 sunt români.

Înainte de a încheia, Aradul românesc poate fi mândru că alături de atâtea instituții de cultură, școala cursului profesional de ucenici este dată ca exemplu pe întreaga țară.

Aradul românesc, a fost totdeauna un focar de cultură, un altar al luminii adevărate.

Toți acei dornici de primenire, muncă cinstită și adevăr, aici și-au îndreptat privirile spre acest leagăn al românismului.

Factorii productivi, de pretutindeni, respiră pe toate câmpurile de activitate crescute și cimentate în acest aluat scump al gleei strămoșești, biruinând orice împotriviri, vor face din trupurile lor la nevoie și piatră de hotar.

IOAN PALMAS

Gheorghe Szilvay

Croitur pentru dame. Confectionează pardesiuri și tailleuri
Arad, Strada V. Goldiș 5.

Serbarea Străjerească

Duminecă, 4 Iunie a. c. a avut loc în sala Palatului Cultural, serbarea străjerească a Stolurilor Cursului Profesional de Stat pentru ucenici, ucenice și a Căminului de Ucenici din Arad, cu următorul program:

1. Ceremonialul de deschidere.
2. Rugăciune de Gh. Munteanu.
3. Stâng, drept, cor mixt.
4. Peneș Curcanul, de Brediceanu, pian.
5. Severineanca, dans.
6. Mama, poezie de V. Militaru.
7. Meseriile, tablou vivanț.
8. Ca la Breaza și Ciuleandra dansuri.
9. O serată la stână, de Porumbescu, pian.
10. Coasa, cor mixt.
11. O nuntă ca'n povești, piesa, într'un act de Stoicovici și Dorma.

Elisabeta

TOTH

broderie artistică

Arad, Strada Eminescu 5

Broderie de haine, Ajur cu mașina, Tambur și nasturi îmbrăcați

12. Ceremonialul de încheiere.

După executarea primului punct dl Orădean Traian directorul cursului Profesional de Stat pentru ucenici, a arătat în câteva cuvinte, că serbarea a fost aranjată din ordinul comandamentului străjeresc chiar în această Duminecă fiind în același timp ziua, închinată de Straja Țării, Bisericii și Familiei.

Toate punctele au fost executate admirabil, de ucenicii, instruiți fiind de Dșoara Prof. E. Drecin și Dl Alexandru Șerban directorul căminului de stat No. 1. pt. ucenici, care a depus mult efort pentru reușita serbării dând dovadă astfel că acum pentru prima dată în Arad s'a, putut organiza o serbare în acest stil cu ucenici.

Tot meritul revine dlui Traian Orădean, D-nei Antonescu și dlui Șerban Alexandru, dir. căminului de ucenici, pentru reușita serbării uimind asistența prin felul cum sau prezentat de bine.

Ne-a uimit foarte mult punctul „Meseriile” reprezentând tabloul vivanț aranjat și executat cu foarte mare pricepere.

Cântecele foarte reușite, conduse fiind și instruite de dl Șerban Al., care s'a ocupat foarte mult cu partea muzicală a ucenicilor, dând rezultate foarte bune. Dovadă, ucenicii au fanfara lor proprie. La fel ne-a uimit mult, executarea piesei „O nuntă ca'n povești”, jucată cu multă măiestrie de către ucenici. Asta denotă că ucenicii au conducători foarte buni și cari se interesează mult și de prosperarea lor culturală. La fel dansurile executate cât se poate de bine de către ucenice. Publicul foarte numeros a părăsit sala palatului pe la 7.30 rămânând complet mulțumit de reușita serbării.

Gh. Bozgan

Adunarea generală a Uniunii Generale a Micilor Industriași Filiala Pâncota

Pâncota. Duminică a avut loc adunarea generală ordinară a filialei de acolo a Uniunii Generale a Micilor Industriași și Meseriași Patroni de toate breslele din România, care s'a ținut în sala mare a Primăriei, sub președinția d-lui Ghiba Mihai președintele filialei.

Adunarea sa ținut cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea ședinței și raportul președintelui.
2. Raportul secretarului.
3. Raportul casierului.
4. Raportul censorilor.
5. Descărcarea gestiunii membrilor din consiliu, pe exercițiul 1938-39 și aprobarea bilanțului.
6. Votarea bugetului pe 1939-40

1. La deschiderea ședinței, d. Ghiba președintele filialei, salută călduros pe oaspeții care au binevoit a se obosi luând parte la această adunare remarcând și prezența d-lui Coroban Ștefan președintele Uniunii dela Arad.

D-sa arată apoi laborioasă activitate depusă de către conducătorii filialei în favorul membrilor ei, activitate, care n'a încetat să fie însoțită de o mulțime de greutateți din cauză că a avut de suportat o rezistență chiar din partea unor foști membri ai filialei și care din motive necunoscute au eșit din organizație.

Timp de un an de zile am muncit împreună neobosiți — spune d. Ghiba — și nu ne-a fost munca zadarnică, căci am reușit să servim interesele filialei Pâncota, spre binele spre progresul și bunul mers al ei.

2. La punctul doi, d. secretar Văleanu arată cu date, activitatea filialei în diferitele domenii apoi deplăsurile făcute — atât de d-sa cât și d. Ghiba — la Arad, pentru a interveni în interesul membrilor ei, la Camera de Muncă, atât pentru obținerea cărților de meșteri și lucrători, cât și pentru aranjarea contractelor de ucenicie.

3. Casierul prezintă adunării generale cheltuielile și încasările de peste an.

4. Censorii dau descărcarea membrilor din consiliul de gestiune a anului 1938-39, apoi se aleg noi membri în consiliul de cenzori și cenzori suplenanți.

5. După aceasta cu unanimitate se votează bugetul pe anul 1939-40.

KELL & KRAUSZ
ARAD

MAGAZIN DE MODE
EXQUISITE

FONDAT 1883.

Ordinea de zi fiind terminată d. Ghiba acordă cuvântul d-lui Coroban Ștefan președintele uniunii dela Arad.

D. Coroban luând cuvântul, aduce salutul frătesc al membrilor filialei Arad, accentuând printre altele că, filiala dela Pâncota nu-i este d-sale necunoscută, căci încă înainte cu 7-8 ani a mai vizitat-o.

Sunt informat — spune d. Coroban — că unii dintre membrii vechi ai organizației, au eșit din rândurile ei, și mă mir foarte mult că, chiar unii dintre vechii mei prieteni și cunoscuți nu-i văd în rândurile ei

Atrage apoi atențiunea acelor membrii că, nu e frumos și nici admis acum, ca să facă o propogandă în contra acestei organizații care este persoană juridică, și accentuiază faptul că legea interzice cu sancțiuni acest fel de contra propogandă în detrimentul acestor organizații, în consecință roogă pe acești oameni să înțeleagă că meseriașul să fie lăsat să intre în organizația care crede de bine, fără a disprețui alte organizații din care nu face parte.

D. Coroban constată cu regret că filiala din Pâncota a întârziat cu formalitățile pentru obținerea dreptului de vot la alegerea pentru senat, care întârziere desigur s'a făcut din necunoștință de cauză.

Totodată d-sa aduce la cunoștință adunării generale că, dintre membrii uniunii care au candidat la senat, au foști aleși trei și anume: 1. d. Samuilă Alexandru vrednicul președinte central, 2. d. Mozere Dumitru președintele filialei Ploești și 3. d. G. Chirlian Constantin președintele filialei Constanța iar la comerț a fost ales d. Bociu Gh. președintele filialei Bacău.

Ca încheiere, d. Coroban relevează însemnătatea de a fi organizat, rugând membrii să fie solidari muncind în această direcție, dorindu-le spor la muncă.

După aceasta, cea de a treia adunare generală ordinară a luat sfârșit.

După adunare d. Coroban a fost oaspele d-lui Ghiba.

Rep.

Bibliografie

A apărut L'illustration din 10 Iunie 1939, număr festiv în 90 pagini, consacrat expoziției internaționale dela New York.

Din cuprinsul extrem de bogat extragem următoarele:

L'exposition de New-York de I. Greizer; Le palais dela France de L. Vaillat; L'art francais à New-York; Le monde de demain vu par l'Amerique de I. Sorbets; Portret de M. Paul Reynaud, a'après le maréchal Lyauley de Prințesa Bibescu; Itinéraire aërien de Paris à Madagascar de P. Ichac.

Prăvălie de închiriat

imediat la colț cu Strada Barțiu și Mețianu, mare circulație. Consultați la proprietar în etaj.

Parlamentarii Aradului

În urma nouilor alegeri, Aradul are un număr însemnat de reprezentanți în sfatul țării, ale căror nume și merite le încredințăm cu plăcere în coloanele ziarului nostru.

Păr. Dr. George Ciuhandu

Părintele econom stavorfor dr. Gh. Ciuhandu, președintele clerului ortodox, este una dintre cele mai marcante personalități ale Aradului, unde s'a făcut cunoscut și prețuit prin intensa sa activitate de istoric și publicist.

Autor de opere însemnate cu caracter istoric, părintele dr. G. Ciuhandu a desegreat numeroase fragmente din trecut național și bisericesc al Aradului. A colaborat apoi la numeroase publicații și gazete ardelenne, remarcându-se printre migăloasă documentare, grație cercetărilor pe care le face neîncetat.

A ocupat funcția de consilier cultural al Episcopiei ortodoxe arădene, redactând și vechea revistă „Biserica și Școala, oficiul înaltei dregătorii bisericești.

Ales într'un rând senator, de data aceasta M. Sa Regele Carol al II., a binevoit Să-l numească senator de drept, cinste mare pentru Arad și o regească răsplată a muncii desinteresate.

Dr. Sever Ispravnic

Vechiu luptător național și avocat arădan, d. dr. Sever Ispravnic a fost ales din nou senator.

Acum de douăzeci de ani, noul senator primea armatele române care au eliberat Aradul, printr'o cuvântare frumoasă. Avecat foarte popular la Arad. Este alesul profesiunilor agricole.

Aurel Birtolon

D. maior Aurel Birtolon, fost deputat, membru în consiliul superior al Frontului Renașterii Naționale, este deasemenea

Gizi

Salon de modă pentru
Pălării de Dame Arad,
Strada Horia

Noul comitet al Reuniunii Meseriașilor Români

Reuniunea Meseriașilor Români din Sibiu și-a ales decurând următorul comitet:

Președinte: *preot Emilian Cioran*, vicepreședinte: *Ioan Stanciu*, secretar I.: *Ștefan Duca*, secretar II.: *Ioan Duca*, casier: *Em. Băncilă*, controlor I.: *Ioan Cionta*, controlor II.: *Ioan Manișin*, bibliotecari: *Gh. Baciu* și *N. Băra*, arhivar: *Gh. Mustea*, membrii: *T. Cora*, *I. Arsin*, *P. Marian*, *N. Borcea*, *N. Zaharia*, *C. Rădulescu*, *A. Ivan*, *S. Milea*, *N. Durca*, *I. Aron*, *A. Băcilă*, *I. Drogoș*, *L. Nemeș*, *I. Borcea* și *S. Pătrașcu*

nea o personalitate bine cunoscută în Arad, pentru ale cărui interese a luptat mult.

Azi, deține și funcția de președinte al Camerii Agricole și a fost ales pentru secția agricolă.

Dr. Aurel Demian

Ales deputat al profesiunilor intelectuale, d. dr. Aurel Demian este unul dintre cei mai distinși avocați ai baroului distincție care îl face apreciat și în mijlocul elitei orașului nostru.

Voturile primite — confirmă aceste aprecieri.

Dr. Nerva Iercan

Directorul băncii „Victoria”, doctor în drept dela Paris, membru în consiliul superior al F. R. N., a profesat avocatura la Oradea, fiind numit apoi director al băncii amintite. Ales la categoria industrie și comerț, pentru activitatea depusă în profesiuni.

D. dr. Nerva Iercan este un intelectual și un publicist distins, cu o cultură foarte variată.

Nicolae Adam

Cunoscutul fruntaș-țaran din Sănniclaul-Mic, s'a ales din nou deputat, cu un număr impresionant de voturi, dovadă marelui popularități de care se bucură în mijlocul țărănimii. Alegerea acestuia bucură mult, apreciind valoarea d-lui Nicolae Adam.

Simion Mârza

Al doilea deputat țaran ales al Aradului — este consilier al F. R. N. S'a ales deasemenea cu multe voturi.

Țărani din Miniș pot fi mândri de alesul lor.

Dela nouii aleși ai Aradului așteptăm o altă activitate de cât a înaintașilor lor și credem că interesele județului vor fi în fine, susținute astfel cum o merită, după trecutul jucat în luptele naționale de altă dată.

Aradul are multe interese superioare care așteaptă o grabnică împlinire, venindu-le nouilor săi reprezentanți marea misiune ca să colaboreze cu toată dragostea și elanul la această desăvârșire.

Iată câteva dintre preocupările care trebuie să fie mereu susținute pentru binele Aradului: ridicarea vieții economice, prin acordarea de credite eficiente, instituții și posibilități de desfacerea produselor.

Mai ales, cerem credite pentru țării români care doresc să-și deschidă ateliere și prăvălii.

Domnii parlamentari arădani sunt rugați ca să ridice această vitală problemă în cameră și senat, cerând mai multă atenție pentru județele de frontieră.

Aradul mai are, însă, și alte numeroase chestiuni de satisfăcut, dar nimeni nu s'a ostenit să le facă cunoscute la București.

Pe rând, le vom analiza pe toate,
SILVIU FAUR

În atențiunea damelor!

O lună cu preț de reclamă 150 Lei ondoalație permanentă la salonul ideal de frizerie a lui

FEIL

Arad, Bulev. Reg. Ferd 37